

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Inskolning ur ett föräldraperspektiv

- En fallstudie om föräldrars tankar och erfarenheter kring inskolning på en förskola i Västsverige

Helena Ittner & Malin Königsson

KUFA BL/LAU 990
Handledare: Åke Lennar
Examinator: Torgeir Alvestad
Rapportnummer: VT11-2920-10

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Arbetets art: Examensarbete 15hp

Titel: Inskolning ur ett föräldraperspektiv – En fallstudie om föräldrars tankar och erfarenheter kring inskolning på en förskola i Västsverige.

Författare: Helena Ittner och Malin Königsson

Termin och år: VT 2011

Universitet: Göteborgs universitet. Inst. för pedagogik, kommunikation och lärande.

Handledare: Åke Lennar

Examinator: Torgeir Alvestad

Rapportnummer: VT11-2920-10

Sidantal: 48

Nyckelord: Inskolningsprocess, Föräldraperspektiv, Delaktighet, Trygghet.

Examensarbetet handlar om föräldrars tankar och erfarenheter om inskolning på en småbarnsavdelning vid en förskola i Västsverige. Enligt läroplanen för förskola, Utbildningsdepartementet (1998), skall förskolans verksamhet vara tydlig i fråga om mål och innehåll och därigenom skapa bra förutsättningar för barnets och föräldrarnas möjligheter till inflytande. Pedagogen har ansvaret för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan, samt att de för ett fortlöpande samtal med barnets föräldrar om barnets trivsel. Studien bygger på åsikter och erfarenheter från elva föräldrar som deltagit i en kvalitativ studie, där de berättar sina upplevelser om sitt möte med förskolans verksamhet.

Tidigare forskning beskriver att inskolningstiden är den första kontakten mellan förskolan och föräldrarna samt den tid som föräldrarna introduceras och får förståelse för förskolans verksamhet. Samtidigt ger det möjlighet för pedagogen att lära känna och skapa förståelse för barnets familjesituation.

Studien syfte är att synliggöra föräldrars tankar och erfarenheter av inskolning på förskolan. Följande frågeställningar besvaras: *Vilka var föräldrarnas **tankar** inför inskolningen? Hur **upplevde** föräldrarna inskolningsprocessen? Finns det önskemål till **förbättringsområden** inför och under inskolningsprocessen?* Vår huvudfrågeställning är om vi, utifrån studies resultat, kan tolka och urskilja områden som föräldrar anser är viktigast i inskolningsprocessen? Sammanfattningsvis kunde vi utifrån resultatet utläsas att de områden som föräldrarna berör som viktigast i inskolningsprocessen var: trygghet, samtal och information. Vidare benämns relation, förtroende, bemötande samt engagemang av majoriteten av föräldrarna. De områden som sällan nämns är flexibilitet, delaktighet och intresse.

Förord

Studien har för oss som blivande lärare varit intressant, givande och betydelsefull att göra. Den största lärdomen har varit att få ta del av föräldrars tankar och erfarenheter om inskolningsprocessen vilket ökat vår förståelse och gett oss en inblick i deras perspektiv och syn på vårt arbete i förskolan. Därför vill vi rikta ett varmt tack till de deltagande föräldrarna som ställt upp med sin tid, sitt engagemang och som därmed har hjälpt oss att nå fram till ett resultat. Vidare vill vi även tacka Anna Dannberg och Eva Linkruus, som bidragit med viktiga tankar och kommentarer då de har korrekturläst vår studie under hela processen. Denna uppsats är det sista vi gör i vår utbildning och vi vill därmed även passa på att rikta det hjärtligaste tack till våra familjer, vänner, kollegor, lärare och studiekamrater på Göteborgs Universitet, som alla utgjort ett oerhört stöd under vår tid som studenter. Sist men inte minst vi vill tacka vår handledare, Åke Lennar, för det varma, hjärtliga stöd vi fått under utbildningstiden. Vår förhoppning är att studien kan bidra till ett ökat samspel mellan hem och förskola inför och under inskolningsprocesser.

Kungsbacka 2011-03-31

Helena Ittner & Malin Königsson

Tack Adam, Noah och Lowe för att ni med er energi fått mamma att orka hela vägen fram!

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
2	Syfte och frågeställningar.....	8
3	Litteraturgenomgång och teoriansknytning	9
3.1	Anknytningsteorier	9
3.2	Sociokulturellt perspektiv.....	9
3.3	Forskning kring föräldrars roll i förskolan	10
3.4	Styrdokument	13
3.5	Sammanfattning av litteraturgenomgång samt teoriansknytning.....	14
4	Metod.....	16
4.1	Datainsamlingsmetod	16
4.2	Ljudupptagning	17
4.3	Urval och avgränsningar.....	18
4.4	Tillvägagångssätt.....	18
4.5	Genomförande	18
4.6	Bearbetning av data	19
4.7	Reliabilitet	20
4.8	Validitet	20
4.9	Generaliserbarhet.....	21
4.10	Etiska hänsynstaganden.....	21
4.11	Sammanfattning av metod	21
5	Resultat.....	23
5.1	Redovisning av föräldrarnas utsagor	23
5.2	Resultattabell.....	28
5.3	Vår tolkning utifrån föräldrarnas utsagor	28
5.4	Sammanfattning av resultat	32
6	Analys och diskussion	33
6.1	Sammanfattande diskussion	37
6.2	Metoddiskussion.....	38
7	Didaktiska slutsatser.....	41
7.1	Fortsatt forskning	42
	Referenser	43

Bilaga: A
Bilaga: B
Bilaga: C
Bilaga: D

1 Inledning

För att barnets första möte med förskolan ska bli så bra som möjligt finns inskolning att tillgå som en introduktionstid in i den pedagogiska verksamheten. Det finns inga nationella riktlinjer för hur inskolningsprocesser skall gå till utan det är upp till de pedagoger¹ som arbetar på förskolan att utarbeta en plan eller en inskolningsstrategi för hur denna skall genomföras. Inskolningsprocessen innefattar det första mötet mellan hem och förskola och utifrån vår yrkeserfarenhet inom förskola på 17 respektive 15 år, upplever vi oss ha en god insyn i olika typer av inskolningsprocesser och olika planeringar av dessa. När vi diskuterat inskolning under lärarutbildningen, har det framkommit generella likheter mellan olika kommuner och förskolor. De generella likheterna var tidsramen och upplägget kring inskolningsprocesserna. Detta fick oss att fundera kring föräldrars delaktighet i och under inskolningsprocessen.

Beror likheten i inskolningsprocesser runt om i Västsverige på att majoriteten av barn och föräldrar har samma eller i alla fall liknande behov, eller kan det vara på grund av en tidigare uppstartad process som lever kvar och som kommit att bli lite av en tradition inom förskolan? Hur stort inflytande har *föräldrarna* i inskolningsprocessen? Får de vara med och planera sin inskolning eller serveras de ett traditionellt, färdigt koncept? Samtalas det *inför* en inskolning om hur föräldrarna önskar att inskolningen skall se ut och kring vad de tycker är viktigt för deras barn?

När föräldrar skall skola in sitt barn är det många känslor i omlopp. Framförallt vid de tillfällen då de skall skola in sitt första barn och om barnet är i de yngre förskoleåldrarna, 1-3 år. Föräldrarna möter en helt ny kultur och det kanske upplevs som både oroande och skrämmande att lämna sitt barn på förskolan när man inte känner till verksamheten sedan tidigare. Det var dessa funderingar som fick oss att välja ämne för studien och som väckte ett intresse, om hur vi i förskolan kan utveckla denna del av det pedagogiska arbetet genom att ta hjälp av föräldrars tankar och erfarenheter om inskolningsprocessen.

Studien kommer ha fokus på inskolningsprocessen utifrån ett föräldraperspektiv. För att få en bättre förståelse för hur föräldrarna i undersökningen uppfattar inskolningsprocessen, har deras tankar och erfarenheter vid mötet med verksamheten studerats. Vår hypotes är att föräldrars erfarenheter har betydelse för hur inskolningen ter sig och därmed även hur barnets första tid i förskolan blir.

Den utvalda förskolan är känd för oss sedan tidigare och idén till denna studie väcktes vid ett samtal med en av de anställda pedagogerna där. Hon berättade för oss att arbetslaget på hennes avdelning skulle vilja utveckla sitt arbete kring inskolningsprocesserna. Den huvudsakliga frågan i detta påtänkta arbete var att de ville öka föräldrarnas delaktighet och inflytande över inskolning samt undersöka vad föräldrarna tycker fungerar bra respektive mindre bra. Vi kände genast att detta skulle vara ett intressant ämne för vårt examensarbete då det var funderingar vi själva hade. Studien är en kvalitativ² fallstudie där vi ville undersöka vad pedagoger bör tänka på för att göra inskolningstiden så bra som möjligt, för alla parter. När vi började gå igenom tidigare forskning kring inskolning fann vi att dessa studier till

---

¹ Den personal som arbetar inom förskolan, oberoende om de är förskollärare eller barnskötare.

² Det kvalitativa synsättets huvudsakliga uppgift är att förstå det resultat som framkommer ur intervjuerna. Det är där egna tankar, erfarenhet och känslor ses som en tillgång för tolkningen.

största del utgått ifrån ett barn- och pedagog perspektiv inte ifrån ett föräldraperspektiv. Detta gjorde oss ännu mer motiverade till att genomföra vår tänkta studie och det väckte en förhoppning om att kunna bidra till såväl den utvalda avdelningens utvecklingsarbete som ett nytt perspektiv inom forskning kring inskolning.

Upplevelsen är att kontakten med föräldrar och deras delaktighet är en stor del i förskolans styrdokument och i det dagliga pedagogiska arbetet, vilket gör den i allra högsta grad viktig även i inskolningsprocessen. Föräldrarnas olika behov, förutsättningar, personligheter och livserfarenheter gör att kontakten och delaktigheten kan se olika ut beroende på vilken förälder man möter. Detta belyser Hundeide (2008) i sin text där han beskriver att det är synen på människan som en social varelse, dess roll och beteende i familjen och i samhället samt sättet att samspela och anpassa sig till andra människor som är avgörande för hur dessa möten utformar sig.

I förskolans läroplan Utbildningsdepartementet, (1998) beskrivs att pedagoger som arbetar inom förskolan skall visa respekt samt arbeta för att det utvecklas en förtroendefull relation mellan förskola och hemmet. Vidare belyser styrdokumentet att alla pedagoger skall arbeta för att både barn och föräldrar skall få en så bra introduktion i förskolan som möjligt. Delaktiga föräldrar ger trygga barn vilket leder till en god pedagogisk verksamhet. Enligt vår mening ligger det i vårt ansvar som pedagoger att möjliggöra och utveckla ett förtroendefullt samarbete mellan hemmet och förskolan och vår förhoppning är att studien kan bidra till att föra det arbetet framåt.

I studien har vi tagit utgångspunkt i det sociokulturella perspektivet där Säljö (2000) menar att kommunikation och interaktion mellan människor är avgörande för mänskligt lärande.

2 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att synliggöra föräldrars erfarenheter av inskolning på en småbarnsavdelning³ vid en förskola i Västsverige. I denna undersökning vill vi lyfta fram föräldrars upplevelser av att skola in sitt barn på förskola samt deras tankar kring denna process. Målsättningen är att, utifrån studiens resultat, urskilja områden som föräldrarna anser viktigast i inskolningsprocessen, vilket är vår huvudfrågeställning. Resultatet kan utgöra stöd och vägledning för pedagogerna på den utvalda avdelningen vid planering och genomförande av inskolningsprocessen. För att uppnå studiens syfte samt få svar på huvudfrågeställningen har vi utgått ifrån tre underfrågor:

- Vilka var föräldrarnas *tankar inför* inskolningen?
- Hur *upplevde* föräldrarna inskolningsprocessen?
- Finns det önskemål till förbättringsområden inför och under inskolningsprocessen?

---

³ På avdelningen vistas barn i åldern ett till tre år.

3 Litteraturgenomgång och teoriansknytning

I detta avsnitt redovisas den litteratur, anknytnings teorier, tidigare forskning, samt de styrdokument som är relevanta och ligger till grund för studien. Litteraturen är väsentlig för studien i relation till syfte, frågeställning, metod, resultat, analys samt diskussion.

3.1 Anknytnings teorier

I detta avsnitt förtydligas anknytnings teorier utifrån Askland och Sataöen (2003) *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*.

Askland och Sataöen (2003) belyser att John Bowlby var först med att använda anknytning som begrepp. Enligt denna teori är den tidiga interaktionen mellan mamma/pappa och barn utgångspunkt för barnets helhetsutveckling. Ett gott känslomässigt klimat är en förutsättning för god utveckling. Författaren kallar detta för *trygg bas*. Vidare skiljer han mellan anknytningsbeteende och varaktig anknytning och framhåller att barnet kan visa *anknytningsbeteenden* i samspel med flertalet olika människor, men att den *varaktiga anknytningen* sker i förhållande till de närmaste personerna i barnets familj.

Vidare belyser Askland och Sataöen (2003) vikten av att ha en emotionell trygg bas, att det ges möjlighet att knyta an till, för individen, betydelsefulla människor samt betydelsen av att få lov att pröva sina egna resurser inom rimliga gränser. Alla individer behöver få tillgång till kognitiv⁴ och emotionell stimulans. Vidare framhåller författarna att man enligt psykologins tradition skall utgå ifrån den enskilda individen för att kunna förstå ett mänskligt beteende. De påvisar att samspelet mellan individen och dess omgivning skall vara det centrala då de förutsätter och påverkar varandra. Genom att betrakta utvecklingen utifrån dessa principer menar författarna att människan i grunden är en social varelse, och att samspelet med andra är en förutsättning för individens utveckling. Winnicott i Askland och Sataöen (2003) uttryckte: ”*Ingen relation är hundra procent perfekt, men för att samspelet ska vara ”tillräckligt bra” måste det innehålla fler goda än dåliga upplevelser*” (s.103).

3.2 Sociokulturellt perspektiv

I detta avsnitt förtydligas det sociokulturella perspektivet.

Studien tar stöd i Säljö (2000) *Lärande i praktiken - ett sociokulturellt perspektiv*, samt Dysthe (2003) *Dialog, samspel och lärande*, för att närmare förklara vikten av den sociala omgivningen. Vidare tar studien stöd i Nordin – Hultman (2008) *Pedagogiska miljöer och barns subjektskapande*, samt Papé (2006) *Social kompetens i förskolan – att bygga broar mellan teorier och praktik*, då det handlar om klasskillnader och dess betydelse samt pedagogers bemötande under inskolningsprocessen.

En av utgångspunkterna i ett sociokulturellt perspektiv på lärande, mänskligt tänkande och handlande är följaktligen att man intresserar sig för hur människan och gruppen tillägnar sig och utnyttjar fysiska⁵ och kognitiva resurser. Det är just samspelet mellan kollektiv och individ som är i fokus i ett sådant perspektiv, menar Säljö (2000). Vidare belyser författaren att mänskligt tänkande och handlande är rikt i sociala kontexter⁶. Individer lär sig agera inom ramen för sociala erfarenheter. Hela vår kognitiva utrustning är anpassad så att vi har

---

⁴ Hur individen tar till sig och bearbetar information/kunskap, interagerar med den sociala och materiella omgivningen, fattar beslut och löser problem samt vilken roll individens känslor spelar för dennes tankeprocesser.

⁵ Sinnliga, kroppsliga och materiella.

⁶ Omgivning, omständigheter, sammanhang, eller situation kan se olika ut.

möjlighet att utveckla de förmågor, färdigheter och kunskaper som gör att vi kan uppträda i så komplexa sammanhang. Samspel och kommunikation är centrala för att förstå lärande och utveckling på såväl kollektiv⁷ som individuell⁸ nivå. Det är genom socialt samspel som vi kommer i kontakt med omvärlden och blir delaktiga i det sätt att tänka och handla som är framträdande i vår kulturella omgivning. Författaren menar också att individen blir till som tänkande och kommunicerande varelser genom deltagande i interaktiva processer och vi bidrar själva till att förnya sådana förlopp.

För att det skall kunna ske ett lärande måste vi se till helheten, den sociala grupp⁹ och den gemenskap som individen utgör en del av, framhåller Dysthe (2003). Hon menar att alla individer har två sidor, en inre och en yttre, när det handlar om läroprocesserna. Dessa sidor är beroende av varandra och dess omgivning när det handlar om individuella och mentala samspelsprocesser. Vidare anser författaren att kunskap är distribuerad¹⁰. Individen ingår i olika grupper där de känner till och är skickliga på olika saker som gör att de känner sig delaktiga i det stora hela. Genom detta är kunskapen uppdelad och lärandet socialt, menar författaren. Hon belyser samtidigt att varje situation är unik beroende på att kontexterna kan se olika ut och att individen ingår i många kulturer och att förskolan bara är en av dessa. Pedagen är en del av barnens livsvärld och skall tillsammans med föräldrarna utrusta dem med kompetens att använda begrepp och tankesätt som föreligger inom de olika grupper som barnen kan komma att hamna i.

Nordin – Hultman (2008) framhåller i sin text att alla människor har lika värde oberoende av klass, kön, genus och etnicitet. För att pedagoger skall kunna vara ett stöd för barnet och föräldern på dess väg genom livet, måste de först se och observera hur familjens sociala och kulturella ramar har format dem. Utifrån det blir det lättare för pedagogerna att erbjuda vägledning samt trygghet.

I första hand är det pedagogerna som måste anpassa sig efter barnets och föräldrarnas behov vilket Papé (2006) framhåller. Alla barn är olika, har olika utgångspunkt och erfarenheter vilket gör att barns möte med förskolan kan se ut på olika sätt. Om man också har i minnet att föräldrarna möter förskolan med olika förutsättningar förstår man att barns första möte med förskolan inte går att jämföra. Samma författare menar därför att pedagoger skall göra språnget mellan hem och förskola så litet som möjligt för både barn och förälder. En del barn har stor erfarenhet av att vara utanför hemmet och en del har i stort sett varit tillsammans med föräldrarna sedan födseln.

3.3 Forskning kring föräldrars roll i förskolan

Forskning gällande föräldraperspektiv på förskolan

I detta avsnitt presenteras den forskning och litteratur som behandlar föräldraperspektiv på förskolan samt samverkan mellan förskolan och föräldrarna. I förskolans läroplan Utbildningsdepartementet (1998) betonas starkt föräldrarnas delaktighet i verksamheten och att de *tillsammans* med de pedagoger som arbetar på avdelningen skall kunna utveckla både innehåll och verksamhet. Vidare vill vi belysa relevant forskning inom detta ämne och har utgått ifrån Wedel-Brandt (1999) *Om utvecklingsbegreppet*, samt Hundeide (2008) *Sociokulturella ramar för barns utveckling*.

---

⁷ I gemenskap. I grupp.

⁸ Personlig.

⁹ Samhällsgrupp.

¹⁰ Kunskap är spriden.

Eftersom föräldrarnas och barnens värld är präglad av tidspress och avbrott menar Wedel-Brandt (1999) att det läggs stor vikt på oss pedagoger samt de föräldrar som är involverade i barnens livsvärld. Barnens livsvärld handlar inte bara om den tid de vistas på förskolan utan även om det som händer i barnens hemmiljö samt utanför hemmet. Det är därför relevant för oss att sätta den teori vi valt i relation till de levnadsvillkor som gäller i samhället idag. Med samhällsutveckling medföljer nya möjligheter och nya begränsningar för oss människor.

Det finns idag en uppsjö av olika sociala kontrakt¹¹ som underförstått bildas mellan människor. Något som är gemensamt för dessa är att de omfattar en uppsättning ömsesidiga förväntningar, avtal, åtaganden och förpliktelser som människor tar på sig i samspel med andra. Dessa är ofta omedvetna och kan variera stort beroende på exempelvis plats, person och innehåll, vilket Hundeide (2008) belyser. Författaren menar att man kan likna detta vid en ”diskussion” där båda parter tar och ger, som sedan mynnar ut i ett gemensamt ”kontrakt”. Detta är något som sker dagligen i relationer till de människor som vi har i vår närhet och omgivning. Han menar att vi inte behöver gå igenom förhandlingsprocesser varje gång vi möter en ny individ eftersom kontraktsslutsatser¹² från vår kultur samt våra sociala mönster, redan approprierats¹³. Detta är något som pedagoger måste vara medvetna om då de möter nya föräldrar i verksamhet. Vidare menar författaren att pedagogerna måste studera relationerna och kontrakten inom respektive familj för att de skall kunna skapa en god relation till dem.

När information förmedlas måste det finnas en medvetenhet om att denna information inte alltid tolkas på det sätt som antas. Genom att ställa utvecklande frågor kan missförstånd undvikas i kommunikationen. Dessa kan annars få förödande konsekvenser för inskolningen och inte att förglömma familj och barnet i fråga. Det är viktigt att pedagoger tar sin yrkesroll på stort allvar och att de har en yrkesetik¹⁴ i sitt arbete menar Hundeide (2008).

Relationer mellan pedagoger och föräldrar

I detta avsnitt tar studien stöd i Hedin (1987) *Inskolning på daghem*, Rahm och Wall (1989) *Föräldrasamtal i förskolan*, Pramling Samuelsson och Sheridan (2008) *Lärandets grogrund*, samt Johansson (2005) *Möten för lärande. Pedagogisk verksamhet för de yngre barnen i förskolan*, som belyser hur viktigt det är att man från början skapar ett bra och förtroendefullt möte med förskolans personal och verksamhet.

Inskolningstiden är det första kontakten mellan förskolan och föräldrarna. Det är den tid som föräldrarna introduceras och får förståelse för förskolans verksamhet. Samtidigt är det en möjlighet för pedagogen att lära känna och skapa förståelse för barnets familjesituation. Hedin (1987) menar att det är viktigt att förskolans personal fokuserar på föräldrarna i deras första möte med verksamheten. Om föräldrarna är förväntansfulla och positiva samt blir bemötta på samma sätt, förmedlar de i sin tur ett förtroendefullt budskap till barnet.

Rahm och Wall (1989) talar om att förskolan ofta, i föräldrarnas ögon, är en verksamhet där deras barn får omvårdnad och stimulans när de själva arbetar. De förväntningarna som föräldrarna har på förskolan utgår i första hand ifrån familjens behov. Författarna belyser

---

¹¹ Överenskommelser.

¹² Slutledning, avtal

¹³ De mönster som skapats genom erfarenheter, förutsättningar, ansträngningar och uppoffringar. Det är när dessa insatser är gjorda som det har blivit till vårt eget.

¹⁴ Yrkesetiken tillämpas i den professionella relationen mellan pedagoger och föräldrar. Synliga och osynliga normer och värden styr pedagogens handlande gentemot föräldrarna.

också att familjernas olika behov kan resultera i olika åsikter. Detta är något som pedagogerna måste ta i beaktning i kommunikationen med föräldrarna. Förväntningarna på den pedagogiska verksamheten kan komma att ändras om föräldrarna anser att pedagogerna ställer orimliga krav på dem som familj. För det flesta föräldrar är det känslan av att deras barn bemöts med positivitet och respekt viktigast under inskolningsprocessen. Eftersom de lämnar sina barn till okända människor måste de förlita sig på de pedagoger som arbetar i verksamheten. Om pedagogerna är intresserade och engagerade kan föräldrarna känna trygghet vid lämnandet. När föräldrarna träder in i förskolevärlden kommer de automatiskt in i en värld där det finns oskrivna lagar och regler som de ofta inte har någon erfarenhet av. Författarna framhåller därför vikten av att det förs en öppen dialog mellan pedagoger och föräldrar om vad som händer i verksamheten. Detta eftersom föräldrarna inte medverkar under en heldag vilket kan leda till att insynen i verksamheten som helhet uteblir.

Pramling Samuelsson och Sheridan (2008) framhåller betydelsen av att föräldrarna får vetskap om de normer och regler som gäller på avdelningen samt att de skall få möjlighet att påverka dessa. Pedagogerna skall ta tillvara på föräldrarnas åsikter och synpunkter i planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten. Vidare belyser de att föräldrarna inte kan vara delaktiga i verksamheten om de inte har kännedom om dess upplägg och syfte. Ömsesidig respekt krävs för att kunna skapa en god relation. Föräldrar är ingen enhetlig grupp, utan har olika önskemål och förutsättningar att delta i den pedagogiska verksamheten. Författarna belyser att förskolan är ett komplement till hemmet och att pedagogerna och föräldrarna tillsammans skall stötta samt utmana barnet på olika sätt. De framhåller även att den dagliga kontakten mellan pedagoger och föräldrar är avgörande för att samspel och förtroende skall vidareutvecklas.

Johansson (2005) menar att pedagoger skall vara engagerade och omsorgsfulla i arbetet med att möta barns livsvärldar¹⁵. Hon belyser att pedagogerna i den pedagogiska kontexten har det övergripande ansvaret för att närma sig barnens och deras familjers livsvärldar, där upplevelser, sätt att tänka, samt tidigare erfarenheter ligger i fokus. Vidare talar hon om vikten av att etablera förhållningsätt, ömsesidigt samspel samt tydlig dialog mellan pedagoger och föräldrar.

Föräldrars betydelse för barnet i förskolan

I detta avsnitt tar studien stöd i Niss och Söderström (2006) *Små barn i förskolan*, Papé (2006) *Social kompetens i förskolan - att bygga broar mellan teorier och praktik* samt Niss, Hindgren och Westin (2010) *Vägledande samspel i förskolan*. Här framhålls att föräldrars positivitet och engagemang har stor betydelse för hur barnet utvecklar sin självkänsla.

Niss och Söderström (2006) och Papé (2006) menar att föräldrarna är de mest betydelsefulla personerna i barnens liv. Detta för att de skapar engagemang, trygghet och stabilitet i barnens tillvaro samt bekräftar och förstärker dem på deras resa genom livet. Vidare menar författarna att föräldrarnas förhållningssätt och samspel är avgörande för hur barnen utvecklar sin nyfikenhet och lust att lära samt förmågan att styra och kontrollera sina handlingar. Då barnen är små har det stor betydelse att samarbetet mellan pedagoger och föräldrar är öppet och ömsesidigt. På grund av språkbrist kan det vara svårt för barnen att formulera vad de menar och föräldern kan hjälpa till i tolkningen av vad de vill uttrycka. Bara genom vetskapen av att en vuxen finns tillhands skapar en oerhörd trygghet för barnen.

---

¹⁵ Världen som den enskilda människan upplever den.

Även Niss m.fl. (2010) belyser att positiva och engagerade föräldrar och pedagoger har stor betydelse för hur barnen utvecklar sin självkänsla, vilket är en förutsättning för barnets känslomässiga, sociala och kognitiva utveckling. Författarna anser att utvecklingen har tagit ett steg framåt då synen på barn har förändrats. I dag ser pedagoger barnen som individer som de skall vara lyhörda emot samt visa respekt för, tillskillnad från tidigare då det mer handlade om omhändertagande. Det väsentligaste idag är inte att ha samma uppfattning om saker och ting utan att pedagoger skall kunna diskutera tillsammans med föräldrarna om vad de tror är bäst för just det individuella barnet. Författarna belyser vikten av vägledande samspel då de menar att pedagoger skall se barnen som en egen person med kompetens att uttrycka sina egna uppfattningar, känslor samt önskningar.

3.4 Styrdokument

I detta avsnitt redogörs för undersökningen relevanta styrdokument under följande rubriker: Läroplan för förskola, Lpfö 98, Skollagen samt Skolplan.

Läroplan för förskolan, Lpfö98

I de styrdokument (Utbildningsdepartementet Lpfö 1998) som vi har att tillgå, uttalas det tydligt att all personal på förskolan ska arbeta för att upprätthålla en god kontakt med hemmen. Vidare betonar läroplanen att föräldrarna skall ha möjlighet att, inom ramen för de nationella målen, vara med och påverka den pedagogiska verksamheten i förskolan. Förskolans förtydligande i mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande. Pedagogen har ansvar för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan, samt att de för fortlöpande samtal med barnens föräldrar om barnets trivsel. Vidare framhåller läroplanen att pedagogerna har som uppgift att se till att föräldrarna blir delaktiga i utvärderingen av den pedagogiska verksamheten.

Skollagen

Enligt skollagen (2008) kapitel 2a, 3§, är förskoleverksamhetens uppgift att erbjuda pedagogisk verksamhet, fostran och omvårdnad. Dess uppgift är att vara ett komplement till skolan genom att erbjuda alla barn stöd i sin utveckling. Skollagen framhåller att det skall finnas personal med erfarenhet och behörig utbildning för att en god pedagogisk verksamhet skall kunna bedrivas. Vidare belyser lagen vikten av att barngrupperna skall ha en lämplig sammansättning och storlek samt att verksamheten skall utgå ifrån det individuella barnets behov (1997: 1212).

Förskoleverksamheten avser alla barn som inte går i skola. Varje kommun i Sverige ansvarar för att de barn som är bosatta i kommunen erbjuds förskoleverksamhet vilket tydligt framgår i 1 §. I 2 § benämns att föräldrarna kan välja förskola för sitt barn antingen kommunal eller privat verksamhet. I 6 § delges att förskoleverksamhet skall erbjudas i den utsträckning som familjen är i behov av, dock skall barnet ha fyllt ett år. De föräldrar som är arbetslösa eller föräldralediga skall enligt § 6 a erbjudas förskoleverksamhet tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan (2000: 1375). Kommunen skall erbjuda familjen plats i förskoleverksamhet så nära hemmet som möjligt och hänsyn skall tas, i rimlig utsträckning, till familjernas egna önskemål, enligt 8§ (1997: 1212).

Skolplan

Skollagen påvisar att det i kommunen skall finnas en av kommunfullmäktige antagen skolplan. Den skall fastställa hur kommunen skall utveckla skolväsendet samt hur detta skall gestaltas. I skolplanen skall det tydligt framgå hur och på vilket sätt kommunen skall gå till väga för att uppnå de nationella mål som satts upp för förskolan.

Föräldrar har i dagens samhälle möjlighet att välja förskola för sina barn utifrån pedagogisk inriktning, profilering samt geografiskt läge. De har, tillsammans med barnen, möjlighet till inflytande i och utformandet av den pedagogiska verksamheten via de organiserade brukarråd¹⁶ som finns att tillgå. Rektorn på respektive enhet har ett stort ansvar när det handlar om föräldrainflytande där dennes uppgift är att se till att detta inflytande ökar och utvecklas kontinuerligt. Rektorn har också det största ansvaret för att aktivt arbeta mot att öppna verksamheten mot samhället. Kommunen har fortlöpande brukarundersökningar som belyser både den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön inom förskoleverksamheten. Enligt skolplanen skall de pedagoger som arbetar inom förskoleverksamheten se föräldrarna och barnens anhöriga som resurser samt erbjuda dem realistiska möjligheter till inflytande i verksamheten.

3.5 Sammanfattning av litteraturgenomgång samt teorianknytning

Avsnittets första del belyser anknytningsteorier samt det sociokulturella perspektivet som studien utgått ifrån. I anknytningsteorier tar studien stöd av Askland & Sataöen (2003) och i det sociokulturella perspektivet Säljö (2000), Dysthe (2003), Nordin- Hultman (2008) samt Papé (2006). Säljö (2000) beskriver hur människan och gruppen tillägnar sig och utnyttjar fysiska och kognitiva resurser. Han menar att det är just samspelet mellan kollektiv och individ som är i fokus i ett sådant perspektiv. Dysthe (2003) framhåller värdet av att pedagogerna ser till den helhet som familjen utgör, samtidigt som de skall beakta varje unik situation. Hon påvisar också att de pedagoger som arbetar bara är en del av barnens livsvärld men att de i samspel med föräldrarna kan utrusta barnen på bästa sätt inför framtiden. Nordin- Hultman (2008) framhåller betydelsen av att alla människor har lika värde är olika samt har olika utgångspunkter och Papé (2006) att det är angeläget att pedagogerna anpassar sig samt tar hänsyn till de olika individer de möter i verksamheten. Samma författare påpekar värdet av att göra språnget mellan hem och förskola så litet som möjligt för både barn och förälder.

I delen, *forskning om föräldraperspektiv på förskolan*, framhåller forskarna hur betydelsefull samverkan är mellan pedagoger och föräldrar under hela inskolningsprocessen.

Denna samverkan är något som också starkt betonas i förskolans läroplan

Utbildningsdepartementet (1998). Wedel-Brandt (1999) understryker vikten av en öppen dialog mellan dessa parter för att kunna skapa en så bra livsvärld som möjligt för de berörda. Hundeide (2008) menar att det är betydelsefullt att pedagogerna ser till hela familjen, deras normer och värden och att det är först när man känner till och förstår dessa som pedagogerna kan skapa en god relation till familjen.

---

¹⁶Brukarrådet består av föräldra- och personalrepresentanter från alla avdelningar på förskolan samt förskolechef. Syftet med detta möte är att ge ett ökat föräldrainflytande i förskolan.

I delen, *relationer mellan pedagoger och föräldrar*, menar Hedin (1987) att relationerna mellan föräldrar och pedagoger är viktig i det första mötet med förskolan. Författaren påvisar att trygga föräldrar ofta ger trygga barn, då de omedvetet speglar av sig på barnen. Detta belyser också Rahm och Wall (1989) där betydelsen av respekt och positivt bemötande och hur man tolkar dessa, grundar sig i vad man har med sig för tidigare erfarenheter både positiva och negativa. Vidare understryker författarna värdet av att pedagogerna har en öppen dialog med föräldrarna om den pedagogiska verksamheten vilket också Johansson (2005) betonar. Pramling Samuelsson och Sheridan (2008) framhåller betydelsen av att ta tillvara på föräldrarnas åsikter och synpunkter i utformandet av den pedagogiska verksamheten.

I delen *föräldrars betydelse för barnet i förskolan*, poängterar Niss och Söderström (2006) och Pape (2006) föräldrarnas viktiga roll och betydelse för barnet i förskolan. Niss m.fl. (2010) framhåller betydelsen av positiva och engagerade föräldrar. Samtidigt menar författarna att pedagogerna inte får glömma att följa med i samhällsutvecklingen då barnsynen förändras, ny forskning framhålls samt teorier utvecklas.

I delen *styrdokument* belyser Utbildningsdepartementet (1998) delaktighet samt dialog mellan föräldrar och pedagoger som viktiga aspekter under inskolningsprocessen. I Skollagen (2008) framhålls verksamhetens uppdrag och riktlinjer för förskoleverksamheten. Den påvisar att det i varje kommun skall finnas en av kommunfullmäktige antagen, skolplan. Skolplanen skall fastställa hur kommunen skall utveckla skolväsendet samt hur detta skall gestaltas. I skolplanen skall det tydligt framgå hur och på vilket sätt kommunen skall gå till väga för att uppnå de nationella mål som formulerats för förskolan.

4 Metod

I detta avsnitt presenteras och beskrivs val av metod, urval och avgränsningar, genomförande, bearbetning av data, tillförlitligheten, validiteten, generaliserbarheten samt de etiska aspekterna i studien. Studiens metodval tar utgångspunkt i Stukát (2005) *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*, Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, och Wängnerud, (2010) *Metodpraktikan konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Kvale och Brinkmann (2010) *Den kvalitativa forskningsintervjun* samt Björndal (2009) *Det värderande ögat*.

4.1 Datainsamlingsmetod

Vi har valt att använda oss av ostrukturerade intervjuer tillsammans med ljudupptagning för att samla in data. Syftet var att framhålla föräldrars tankar och erfarenheter kring inskolningsprocessen. Stukát (2005) menar att det finns olika sätt att samla information inför en undersökning. Den metod som man bestämmer sig för att använda tar utgångspunkt i vilken undersökning man har tänkt sig att studera.

Motivet till att göra studien kvalitativ var att vi ville ta del av föräldrarnas tankar före och under inskolningen. Med denna typ av studie var vår önskan att förstå föräldrarnas sätt att reagera och resonera. Denna typ av undersökning beskrivs av Stukát (2005) som en studie där man ber föräldrarna beskriva sin uppfattning med egna ord.

Kvalitativ forskning har som mål att frambringa kunskap om hur människor upplever sin omvärld. Det finns därför inget bättre sätt där möjligheten till att lyssna till deltagarens egna ord när de berättar om egna erfarenheter och där deras sätt att uppleva någonting synliggörs, menar Stukát (2005). Samma författare ställer sig dock kritisk till den kvalitativa forskningen då han menar att den är subjektiv och kan således påverka resultatet utifrån den tolkning intervjuaren gör. Han ställer sig också frågande till dess tillförlitligheten som ofta är osäker samt att den inte är generaliserbar.

En form av den kvalitativa metoden är *fenomenografi*. Enligt Alexandersson (1994) fokuserar fenomenografin på hur individen uppfattar eller tänker kring det studerade forskningsområdet. Genom denna metod kan man urskilja hur olika individer uppfattar avgränsade delar av sin omvärld. Vidare poängterar han vikten av att vara medveten om att uppfattningar och relationer kan förändras, då nya kunskaper och erfarenheter hela tiden tilldelas. Om man skall ta reda på hur föräldrarna uppfattar inskolningsprocessen, är det viktiga inte *vad* som sägs. Det viktiga är att finna betydelser istället för förklaringar, samband eller frekvenser. Författaren framhåller att det inom fenomenografi finns två aspekter för hur detta kan studeras. Den första är **vad- aspekten** som omfattar både materiella och icke- materiella ting, exempelvis tidigare erfarenheter av förskolan. Den andra är **hur- aspekten** som handlar om hur innehållet i den studerades uppfattning struktureras. Författaren menar att dessa två aspekter är beroende av varandra. Vad- aspekten ligger till grund och är en förutsättning för hur forskaren uppfattar hur- aspekten. I studien har vi försökt tillämpa en fenomenografisk ansats då vi tagit utgångspunkt i föräldrarnas utsagor samt använt hur- aspekten i vår bearbetning av data och skapandet av den tabell där vi synliggör vilka områden föräldrarna anser vara viktigast i inskolningsprocessen. Förhoppningen var att skilja på vad som sagts och hur föräldrarna enligt vår tolkning uppfattat inskolningsprocessen.

Esaiasson m.fl. (2010) rubricerar samtalsintervjuundersökning som ett interaktivt samtal mellan de som intervjuar och deltagaren. Formen bygger på mer ostrukturerade frågor och ger större utrymme till oväntade svar samt en möjlighet till uppföljning. Även Björndal (2009)

beskriver att en intervju är en form av samtal och att detta är ett redskap som pedagoger kontinuerligt kan använda för att få information i olika sammanhang. Generellt sätt så har intervjun den fördelen att den ger både möjligheter att upptäcka detaljer som man annars kunde ha förbisett samt en förståelse för den intervjuades perspektiv. Samma författare menar också att samtalet är det bästa sättet att ta del av en annan persons tankar och upplevelser. Intervjun ger i större eller mindre utsträckning möjlighet till flexibilitet där följdfrågor¹⁷ kan utveckla dialogen. Det kan därmed bli lättare att granska att man förstått något på rätt sätt samt att klara ut missförstånd. Viktigt är att inte genom sina egna åsikter eller mimik agera så att den intervjuade känner sig kritiserad eller dömd. Då väcks lätt en försvarsattityd hos den intervjuade, och svaren kommer att bli av en annan karaktär. Man bör som intervjuare visa medkänsla och förståelse samt vara lyhörd för deltagarens uttryck av känslor.

Under intervjun menar Kvale och Brinkmann (2010) att man måste vara medveten om den maktasymmetri¹⁸ som kan råda. De framhåller att intervjun inte är en helt fri och öppen dialog, utan att det är ett professionellt specifikt samtal mellan intervjuare och deltagare. De menar att under intervjun förekommer ett utbyte av synpunkter mellan intervjuaren och deltagaren. Den eller dem som intervjuar har tolkningsrätten¹⁹ i analys av och tydandet i deltagarnas utsagor. Under intervjun kan deltagare undanhålla information eller börja samtala om andra saker. Detta kan bero på att de av någon anledning inte känner sig bekväma i situationen. I vissa fall kan deltagaren mer eller mindre medvetet uttrycka vad de tror att intervjuaren vill höra. Detta är viktiga aspekter som man måste vara medvetna om då man går in i den kvalitativa forskningsstudien, menar Kvale och Brinkmann (2010)

Trost (2001) ställer sig kritisk mot det Kvale och Brinkmann (2010) framhåller om att intervjuaren och deltagaren genom samspel åstadkommer något som finns dem emellan eller gemensamt. Han menar att intervjuaren söker efter deltagarens beteende eller känslor och att han/hon erbjuder den information som intervjuaren söker. Författaren menar att termen samtal lätt kan uppfattas som något som alla kan delta i utan träning och utan syfte. I Trost (2001) som refererar till Repstad framhålls att den huvudsakliga skillnaden mellan ett samtal och en intervju är att vid den tidigare undviker man gärna obehagliga samtalsämnen. Han framhåller att under en intervju skall man helst gå vidare och försöka förstå vad som skulle vara obehagligt. Trost (2001) framhåller även att intervjuer i undersökningar skall vara väl planerade.

4.2 Ljudupptagning

Under samtalet ville vi koncentrera informationen och valde därför att använda oss av ljudupptagning. I studerandet av dialoger eller monologer, menar Björndal (2009) att ljudupptagning ger information om socialt samspel. Fördelen med ljudupptagning är att man kan bevara dialoger som annars skulle försvinna eller glömmas bort eftersom det går att spola tillbaka bandet. Intervjuare ges då möjlighet att upprepande gånger höra situationen igen samt upptäcka delar som inte hörts tidigare, vilket stärker tillförlitligheten. Nackdelen med ljudupptagning är att deltagarnas gester och mimik inte får något utrymme.

---

¹⁷ Se bilaga B.

¹⁸ Avsaknad av inflytande.

¹⁹ Makt att tolka.

4.3 Urval och avgränsningar

Intervjuerna utfördes på en förskola i en kommun i Västsverige. Idén till denna studie väcktes vid ett samtal med en av de anställda pedagogerna där. Hon berättade för oss att arbetslaget på hennes avdelning strävade efter att utveckla arbetet kring inskolningsprocesserna.

Föräldrarna i undersökningen bestod av elva stycken föräldrar på en småbarnsavdelning. De föräldrar som deltog i undersökningen hade nyligen skolat in barn på den studerade förskolans avdelning (med nyligen menar vi det senaste sju månaderna). Detta val gjordes för att vi förmodar att de har inskolningen färskt i minnet och det därför blir lättare för dem att återkoppla till tankar och upplevelser som de haft under inskolningstillfället. Tio av de intervjuade föräldrarna hade skolat in sitt barn på höstterminen och en på vårterminen. De intervjuade föräldrarna var mellan 25-40 år gamla. Majoriteten av föräldrarna (tio av elva) hade tidigare erfarenhet av inskolning vid det aktuella intervjutillfället.

4.4 Tillvägagångssätt

Formuleringen och genomtänkta intervjufrågor utarbetades utifrån studiens syfte och huvudfrågeställningar. Välformulerade frågor menar vi underlättade för oss i varje intervjusituation. Ett missiv²⁰ till föräldrarna delades ut på den studerade förskolan där mailadresser till oss fanns med. Förfrågan om deltagande hade gjorts med flertalet föräldrar från den studerade avdelningen hösten 2010. Svaren om att önska delta kom ganska omgående efter att de fått missivet och vi framhåller att detta berodde på ett intresse från föräldrarna samt att det tidigare på hösten blivit tillfrågade och informerade om studiens syfte. Intervjuerna bokades via mail och vi hade för avsikt att förlägga dem på tider som passade föräldrarna bäst. Alla intervjuerna genomfördes inom en treveckorsperiod. Tiden fram till intervjuerna ägnade vi åt fördjupning av den valda metoden och skapade en klar bild av vad vi ville åstadkomma med intervjuerna. Ljudupptagningsmaskin införskaffades i god tid. Kvale och Brinkmann (2010) utgjorde ett stort stöd bl.a. genom sina beskrivningar av viktiga etiska aspekter att beakta i början av en intervjuundersökning.

4.5 Genomförande

Vi var båda delaktiga under intervjutillfällena där en av oss ställde frågor till föräldern/föräldrarna medans den andre gjorde minnesanteckningar samt studerade förälderns/föräldrarnas mimik och kroppsspråk. Detta menar vi ger studien bättre tillförlitlighet eftersom vi tolkar det som föräldrarna säger på olika sätt. Tio intervjuer utfördes då en intervju bestod av ett föräldrapar. Föräldraparet intervjuades samtidigt men gav olika svar på frågorna, därför utgår undersökningen ifrån elva deltagares utsagor.

I samspråk med föräldrarna genomfördes intervjuerna i den studerade förskolans samtalsrum, vilket var för dem en trygg miljö. Detta uttryckte föräldrarna själva då de blev tillfrågade om *var* de ville att intervjutillfällena skulle äga rum. Inför intervjun skapades en färdigformulerad mall med frågor som utformats utifrån studiens syfte och frågeställningar. Föräldrarna fick ett missiv två-tre dagar innan intervjutillfället med skälet att ge dem tid att fundera och reflektera kring sina tankar och erfarenheter.

---

²⁰ Informationsblad som beskriver vilken studie som skall genomföras och dess syfte. Se bilaga A

Tiden för intervjuerna varierade mellan 25 - 45 minuter och under samtalet antecknades föräldrarnas utsagor. Under intervjun användes också ljudupptagning. Detta för att minska risken att missa viktig information. Vid transkriberingen²¹ av materialet kunde vi i lugn och ro lyssna på ljudupptagningen igen och fånga upp samt komplettera det som förbisetts.

Utifrån studiens frågeställning och syfte formulerades fem intervjufrågor till de elva deltagande föräldrarna. För att kunna besvara vår huvudfrågeställning, gällande vilka områden som föräldrarna ansåg vara av största vikt, formulerades tre fördjupande frågor. Dessa berörde föräldrarnas tankar *inför* inskolningen, deras *upplevelse* av processen samt hur de ansåg att den kunde *förbättras*. Vår avsikt med dessa frågor var att det skulle ge oss större möjligheter att i intervjusituationerna nå djupare i samtalen med föräldrarna och därmed ge oss tillgång till mer insamlad data, än om vi haft enbart en fråga som konkret formulerats kring vad som är viktigast för föräldrarna vid inskolningen av barn på förskola. Alla fem frågor har bidragit till besvarandet av studiens frågeställningar samt till att uppnå dess syfte.

Intervjufrågor till föräldrar

- Vad hade du/ni för tankar och känslor inför inskolningen?
- Vad har varit viktigast för dig/er under inskolningen?
- Hur har du/ni upplevt din/er delaktighet under inskolningen?
- Hur upplever du/ni att ert barn påverkades av inskolningen?
- Om du/ ni skulle göra om inskolningen idag hur skulle den se ut då?

4.6 Bearbetning av data

Tolkningarna startade redan under intervjuerna i samtalen med föräldrarna. Här fick vi ett totalt intryck av föräldrarnas svar i och med att vi fick ta del av mimik, kroppsspråk och atmosfär under intervjutillfället. Just detta menar Kvale och Brinkmann (2010) är viktigt att ta hänsyn till i bearbetningen av data. Vidare framhåller de att man skall vara medveten om att enbart utskriften av en intervju inte kan ses som resultatet, då det är det mellanmänniska samspillet i intervjun som ger kunskapen och därmed även resultatet.

Eftersom vi båda var delaktiga under intervjutillfällena fördelade vi arbetet. Den av oss som inte utförde intervjun fokuserade på att registrera det som inte kunde höras på bandet men som vi ändå reflekterade över t.ex. atmosfär i rummet, mimik och kroppsspråk.

Sedan följde nästa del av bearbetningen då vi gemensamt lyssnade igenom och tolkade föräldrarnas svar. Efter genomlysandet transkriberades relevanta delar ur intervjun där vi använde oss av den analysmetod Kvale och Brinkmann (2010) beskriver som *meningskoncentrering*.

Detta innebär att vi koncentrerat transkriberingen av föräldrarnas svar för att få fram:

- Det relevanta från föräldrarnas utsagor
- Göra det lättläst för läsaren
- Förhindra att få med irrelevanta citat som inte gynnar studien och försvårar läsningen av slutdokumentet.

---

²¹ När verbala utsagor överförs till skrift

Föräldrarnas utlåtanden granskades utifrån syftet att finna specifika områden som de angav som viktigast under inskolningstiden. Skillnader och likheter i föräldrarnas utsagor lyftes fram för att på så sätt finna mönster som kunde användas som verktyg till formuleringen av de olika områdesrubrikerna. De områden som framkom i denna del av bearbetningen valde vi sedan att ha som utgångspunkt i skapandet av den tabell där vi redovisar vår analys.

I tabellen redovisas även kvantiteten föräldrarnas utsagor inom varje formulerat område för att kunna få en bild av om något område är mer framhållet av föräldrarna. Med hjälp av gemensam sammanställning och tolkning av insamlad data samt tabellen vi skapat i processen, har vi kommit fram till ett resultat.

Det insamlade materialet har behandlats strikt konfidentiellt och finns inte tillgängligt för annan bearbetning eller forskning.

4.7 Reliabilitet

Den kvalitativa undersökningen innefattar tio intervjuer med föräldrar på en småbarnsavdelning vid en förskola i Västsverige. Eftersom studien är en fallstudie anser vi att det insamlade materialet är omfattande vilket påverkar generaliserbarheten och tillförlitligheten.

Som forskare behöver man vara medveten om reliabilitetsbrister²² i sin undersökning, detta hävdar Stukát (2005). Brister på reliabilitet gällande vår undersökning var att vi behövde vända på ljudupptagningsbandet under några intervjutillfällen vilket ledde till ett avbrott i dialogen. Samma författare menar också att miljön är viktig för att föräldrarna skall känna sig trygga för att minimera risken för avbrott. Därmed kan den valda platsen samt vem det är som intervjuat påverka tillförlitligheten på det insamlade materialet. Genom att låta föräldrarna välja plats för intervjun samt genom att vi båda deltog vid samtliga intervjutillfällen, har vi försökt att reducera dessa risker. Enligt vår uppfattning var föräldrarnas utsagor uppriktiga och ingående vilket gör reliabiliteten stark.

De ställda intervjufrågorna, som vi utifrån studiens syfte och frågeställningar utformade, är tillräckliga och övergripande. Efter transkribering av intervjufrågorna anser vi att det insamlade materialet kan besvara undersökningens syfte och frågeställningar.

4.8 Validitet

Validitet kan generellt sägas vara ett mått på hur väl man mäter det man vill mäta. Under hela undersökningsprocessen har vi lagt vikt vid att tydligt redogöra undersökningens genomförande, bearbetning och presentation. Diskussion har förts där vi tillsammans har analyserat undersökningens validitet utifrån den fråga som Stukát (2005) lyfter i sin text: *undersöker vi det som vi i själva verket vill undersöka?*

---

²² Tillförlitlighetsfel.

4.9 Generaliserbarhet

Stukat (2005) hävdar att man måste diskutera kring vem de resultat man får fram gäller för.

Kan resultatet generaliseras eller gäller resultatet enbart för den undersökta gruppen?

Med detta som utgångspunkt anser vi att vi inte kan göra några större generaliseringar av det insamlade materialet. Då valet gjordes att intervjua elva föräldrar från *en* avdelning anser vi att det enbart kan ge studien en generell bild av hur föräldrar från den *studerade* avdelningen tänker och resonerar om inskolning. Däremot kan det inte ge en bild av hur *alla* föräldrar på den studerade förskolan eller i kommunen generellt tänker, inför och under inskolningsprocesser på förskolor. Studien belyser endast elva föräldrar ifrån en avdelning. Ambitionen med denna studie är att den förhoppningsvis kan bidra till den utvalda avdelningens utvecklingsarbete.

4.10 Etiska hänsynstaganden

Enligt vetenskapsrådet finns etiska principer som måste uppmärksammas inför och under en studie. Normer och riktlinjer måste upprätthållas mellan forskaren och respondenten utifrån de forskningsetiska principer som finns. Utifrån det grundläggande individskyddskravet skall föräldrarna informeras om studiens syfte samt att deltagandet är frivilligt och att de kan välja att avbryta när de vill. Föräldrarnas anonymitet skall vara konfidentiell om inget annat beslutas. Det insamlade materialet får endast användas i forskningsstudier inom pedagogisk forskning.

Det finns fyra riktlinjer som intervjuaren kan använda sig av innan de inleder intervjun, detta framhåller Kvale & Brinkmann (2010) i sin text. Dessa är:

- Hur intervjuaren kan bidra till en förbättrad situation för deltagarna.
- Den grupp deltagarna representerar.
- Människan i allmänhet.
- Erhålla information i samtycke med deltagarna.

Författarna belyser att dessa fyra riktlinjer inte skall ses som något som kan lösas utan att de skall uppmärksammas genom hela studieprocessen. Intervjuaren skall vara medveten om de olika dilemman och konflikter som kan komma att uppstå under processen. Regler skall alltid ses som kontextuellt²³. Deras rekommendation är att intervjuaren skall se de etiska riktlinjerna som realistiska redskap att använda sig utav i situationer då de känner osäkerhet.

För- och nackdelarna med den valda metoden konkritiseras i avsnittet *metoddiskussion*.

4.11 Sammanfattning av metod

Strukturen har utformats utifrån Stukat (2005) som menar att man skall berätta vad man vill studera, hur man gjorde samt vilket resultat som framkom. Den modell som använts i studien har anpassats och utvecklats efter undersökningen som gjorts.

En forskningsprocess börjar alltid genom att man vill ha svar på en fråga menar Esaiasson m.fl. (2010) som också anser att det är till en fördel om man kan finna aspekter som saknas eller framhålls ottydligt inom det valda ämnet.

---

²³ Omständigheter, sammanhang, omgivning, eller övergripande situation

Undersökningen utgår ifrån en kvalitativ forskningsmetod där intervjuer genomförts samt ljudupptagning använts för att samla in data. Syftet med att göra studien kvalitativ var att vi ville ta del av föräldrarnas tankar och erfarenheter före och under inskolningsprocessen.

Deltagarna i undersökningen bestod av elva föräldrar på en småbarnavdelning. Intervjusamtalet inleddes med specifika frågor utifrån studiens syfte och frågeställningar. Centralt för det kvalitativa synsättet är tolkningen av resultatet som framträder, vilket Stukát (2005) framhåller. I studien har vi försökt tillämpa en *fenomenografisk ansats*, då vi tagit utgångspunkt i föräldrarnas utsagor samt använt hur- aspekten i vår bearbetning av det insamlade materialet. Förhoppningen är att skilja på vad som sagts och hur föräldrarna enligt vår tolkning uppfattat inskolningsprocessen. Efter genomlysandet av föräldrarnas utsagor, transkriberades och analyserades relevanta delar ur intervjuerna där vi använde oss av den analysmetod Kvale och Brinkmann (2010) beskriver som *meningskoncentrering*.

5 Resultat

I detta avsnitt redovisas studiens resultat. Som första del uppvisas utdrag ur transkriptionerna av föräldrarnas svar på varje ställd intervjufråga. Här redogör vi även för de centrala områden som formulerats genom analys av föräldrarnas svar. Analysmetoden vi använt oss av är den som Kvale och Brinkmann (2010) beskriver som *meningskoncentrering*. Dessa centrala områden utgör sedan grunden i den resultattabell vi skapat med syfte att konkret visa vilka områden som föräldrar anser vara viktigast under inskolningsprocessen.

5.1 Redovisning av föräldrarnas utsagor

Fråga 1

– Vad hade du för tankar och känslor inför inskolningen?

*”Jag hade inga direkta tankar och känslor kring vår inskolning. Jag har haft två barn som tidigare skolats in och det har gått bra. Jag fick en bra och trygg känsla när vi var och hälsade på innan sommaren. Var dock lite nyfiken på detta för mig **nya** sätt att skola in. Jag var väl kanske lite skeptisk till den långa tid det skulle ta”.*

”Jag fick ju lite av en gräddfil eftersom jag redan var bekant med verksamheten och då blir man ju mer avslappnad. Det hade säkert varit nervösare om det var första gången”.

”Jag har tyckt att separationen kring inskolningen är ganska jobbig. Mitt barn är blyg och försiktig när han/hon²⁴ är i nya miljöer och jag kände att jag var lite orolig för att han/hon inte skulle vilja släppa taget om mig. Och samtidigt var jag fullt medveten om att en stor del av mig inte ville släppa taget om honom/henne och gå och jobba. Jag försökte arbeta mycket med min energi så att min oro inte skulle påverka honom/henne för mycket”.

”När man har varit nära sitt barn under så lång tid som när man är föräldraledig så känns det läskigt att behöva lämna ifrån sig sitt lilla barn till vilt främmande människor. Därför är det lite nervöst, men också spännande. Tiden går ju så fort och rätt som det är så är barnet så stort och skall klara sig självt. Jag tänkte att man hoppas att man får förtroende för de människor som man lämnar sitt barn till så att man tryggt kan åka till jobbet utan att vara orolig”.

”Det kändes spännande och roligt, jag tänkte nog inte så mycket”.

”Jag gick runt och hälsade på olika förskolor innan jag valde förskola för mitt barn. Miljön kändes bäst här och den ligger nära där vi bor”.

”En tanke var ju att kan pedagogerna verkligen förstå mitt barn, vad han/hon vill och behöver när han/hon inte är så verbal?”

Utifrån föräldrarnas svar på ovanstående fråga har vi i vår tolkning kunnat formulera centrala områden som föräldrarna framhållit, *inför* inskolningsprocessen. Dessa är: **trygghet, förtroende, relation och bemötande, information och intresse.**

---

²⁴ Vi har valt att benämna barnet med båda könen för att inte avslöja identiteten på de barn och familjer som deltagit i undersökningen

Fråga 2

– Vad har varit viktigast för dig/er under inskolningen?

”Ett varmt och professionellt bemötande från personalen är absolut viktigast”.

”Att få bekräftat att mitt barn är en del av den dagliga verksamheten /.../²⁵alltså att han/hon är en enskild individ och på det sättet en del av den... han/hon är inte bara en i mängden.”.

”Att se att all personal var samstämmig vad gäller synen på barn och på hur inskolningen skulle gå till”.

”Att mitt barn skall vara trygg från första början och att förskolefröknarna la ner det där lilla extra under inskolningen ex lek och uppmärksamhet”.

”Att det fanns någon fröken som tar sig an barnet lite extra om det behövs”.

”Att våga släppa kontrollen. Att våga lita på och känna mig trygg och komfortabel i att dagisfröknarna gör det bästa för mitt barn. Dags är skapat för mitt barn och är en plats för henne/honom att växa och utvecklas”.

”Att få tydlig information om hur inskolningen på förskolan var upplagd och vad vi skulle göra och om hur vi skulle förhålla oss”.

”Jag tyckte det var viktigt att pedagogerna uttryckte glädje när vi kom och gav bra information när vi gick hem”.

”Ja, att det är väsentligt att pedagogen respekterar det faktum att det är föräldrarna som känner sina barn bäst och är intresserade av det jag har att berätta om mitt barn för dem”.

Utifrån föräldrarnas svar på ovanstående fråga har vi i vår tolkning kunnat formulera centrala områden som föräldrarna anser är viktigast *under* inskolningsprocessen. Dessa är: **trygghet, förtroende, bemötande, relation, engagemang, information, intresse delaktighet flexibilitet och samtal.**

---

²⁵ De tre punkterna betyder ett pausuppehåll från föräldern.

Fråga 3

– Hur har du/ni upplevt din/er delaktighet under inskolningen?

”Det har nog mest varit informella samtal i händelse av att man helt enkelt behövde diskutera nått som hänt där och då. Inget planerat eller schemalagt, utan helt baserat på daglig verksamhet och hur dagen sett ut”.

”Vi planerade inte så mycket tillsammans, men jag bad heller inte om några direkta instruktioner, hur de ville ha det. I de fall jag bad om råd eller nått kändes konstigt så hade vi en jättebra dialog”.

”Den första veckan fick vi ingen information alls. Så min delaktighet var ingen alls. Jag och mitt barn var de som lekte och gick runt på avdelningen tillsammans. Informationen var mycket dålig om hur det skulle gå till. Andra veckan kändes det som jag som förälder hade en dialog med fröknarna. Och det var först när inskolningen var klar som jag fick veta varför man gjorde så på denna avdelning”.

”Jag hade önskat tydligare information hur inskolningsstrategin var upplagd vilket kanske hade lett till att jag hade vetat hur delaktig jag skulle vara”.

”Det var lite svårt att veta hur delaktig man skulle vara. Under själva inskolningen kan det vara skönt att inte behöva fråga så mycket vilket annars kan leda till en känsla av att vara i vägen eller att dumma frågor ställs. Bra om pedagogerna berättar så mycket som möjligt om allt de gör.”

”Jag tyckte nog att jag hade möjlighet att påverka hur processen skulle se ut utifrån hur mitt barn var. Jag lämnade bara korta stunder tredje veckan eftersom han/hon blev väldigt ledsen och för mig kändes det jätteviktigt att det fick ta lite längre tid. Jag var också med på första vilan en gång och tyckte det kändes bra. Jag inser att det kanske inte finns möjlighet för förskolan att ha alla föräldrar med på vilan var sin gång under inskolningen men för mig, jag som hade ett oroligt litet barn, kändes det gott att veta precis hur det gick till och kunna prata om det med honom/henne i lugn och ro”.

”Min åsikt är att man som förälder bör ta ett steg tillbaka under själva inskolningstiden för att ge barnet en chans att inse att det nu inte är mamma eller pappa som gäller. Ja, alltså givetvis skall man finnas där tillhands och stödja barnet om så behövs. Hmm, så svaret på frågan är att jag upplever min delaktighet som stor då i samråd med ansvariga pedagoger på förskolan”.

”Om vi behövdes nära barnet sa pedagogerna det och vi fick regelbundna rapporter om hur det gick. Vår delaktighet var störst i början och avtog sedan mot slutet”.

”Det kändes bra att få information om hur pedagogerna tänkt och vad de gjort. Ja, och så självklart hur mitt barn fungerar är också relevant. Det inger trygghet och känns professionellt”.

”Vi fick rapporter, i form av samtal när saker ändå kom på tal. Dessa rapporter var dock mest viktiga för att etablera en kontakt och få några beröringspunkter med personalen. Hela samarbetet med personalen blir lättare, för båda parter, tror jag, om man pratar om allt möjligt. Inte bara om barnet”.

”Pedagogerna gav mig råd och tips på hur jag skulle förhålla mig under inskolningen. Sedan fick jag givetvis själv ta ställning till hur jag ville göra. Alltså om jag ville vara nära mitt barn eller om jag skulle dra mig undan. Pedagogerna informerade mig när vi kom vad de hade planerat för dagen, så vi visste vad barnen skulle göra”.

Utifrån föräldrarnas svar på ovanstående fråga har vi i vår tolkning kunnat formulera centrala områden för hur föräldrarna upplevt sin *delaktighet* under inskolningsprocessen. Dessa är: **trygghet, samtal, information, delaktighet, förtroende, relation och flexibilitet engagemang, intresse, och bemötande.**

Fråga 4

– Hur upplever du/ni att ert barn påverkades av inskolningen?

”Jag upplevde att de rätt omgående fann sig tillrätta och tyckte att det var roligt att få leka och få nya utmaningar. Jag är övertygad om att jag hade en mångfaldigt svårare separationsångest än något av mina barn”.

”Mitt barn var ofta ledsen på morgonen när vi skulle åka till dagis och var också ganska mycket upp och ner i humöret, men det kändes att han/hon behövde mycket närhet och trygghet när vi var i den processen”.

”Vi har ett barn som bara älskar förskolan och tycker det är roligt att gå dit, men så har hon/han följt sina syskon och sett att de går till andra ställen och att det varit bra och naturligt”.

”Jag tror mitt barn kände trygghet från början, medan jag som förälder efter första veckan funderade på att byta dagis. Är idag glad att vi inte gjorde detta då de är fantastiska allihopa, men åter igen information är så jätteviktigt!”

”Jag upplever honom/henne som ett tryggt barn som i och för sig ofta är ledsen när han/hon blir lämnad nu efter inskolningen, men det tror jag beror mer på hans/hennes unga ålder än på att han/hon känner sig otrygg...”²⁶ Hmm, så jag tror han/hon har påverkats enbart positivt, och kan inte se att något hade kunnat göras på något bättre sätt än vad som skedde”.

”Han/hon har varit glad varje dag och jag har uppfattat det som att han/hon har tyckt det har varit roligt att gå till dagis”.

Utifrån föräldrarnas svar på ovanstående fråga har vi i vår tolkning kunnat formulera centrala områden för hur föräldrarna upplevt att deras *barn påverkats* under inskolningen. Dessa är: **trygghet, förtroende, relation, bemötande, engagemang, information, intresse, delaktighet och samtal.**

---

²⁶ Pausuppehåll från föräldern.

Fråga 5

– Om du/ni skulle göra om inskolningen idag hur skulle den se ut då?

”Först bli visad runt avdelningen. Sen ett kort samtal med en av fröknarna som informerar hur de ca 2 inskolningsveckorna ser ut. Och förklarar varför de just valt den ”sortens” inskolning och vad de har för erfarenhet positivt/ negativt av detta. Självklart ska man som förälder också söka informationen men det är inte lätt när det känns som om ingen ser eller bryr sig om ens barn”.

”En tanke jag kände var att barnen inte fick pröva på att sova på förskolan förrän det började på riktigt. Detta var ett bekymmer vi såg och som skulle bli en jobbig sak för mitt barn, som enbart sov i vagn. Personalen löste detta problem när det uppstod och allt blev bra. Om vi skulle göra om inskolningen idag skulle möjligtvis detta med vilan vara en del som personalen kan fundera på”.

”Jag kanske skulle velat vara med en heldag, typ 9.00 till 15.00. Då hade man fått se sitt barn under varje del i verksamheten”.

”Jag hade velat ha ett individuellt inskolningssamtal i direkt anslutning till tiden innan inskolningen så att man får möjlighet att först samtala med pedagogerna kring själva processen och hur den kommer att utföras”.

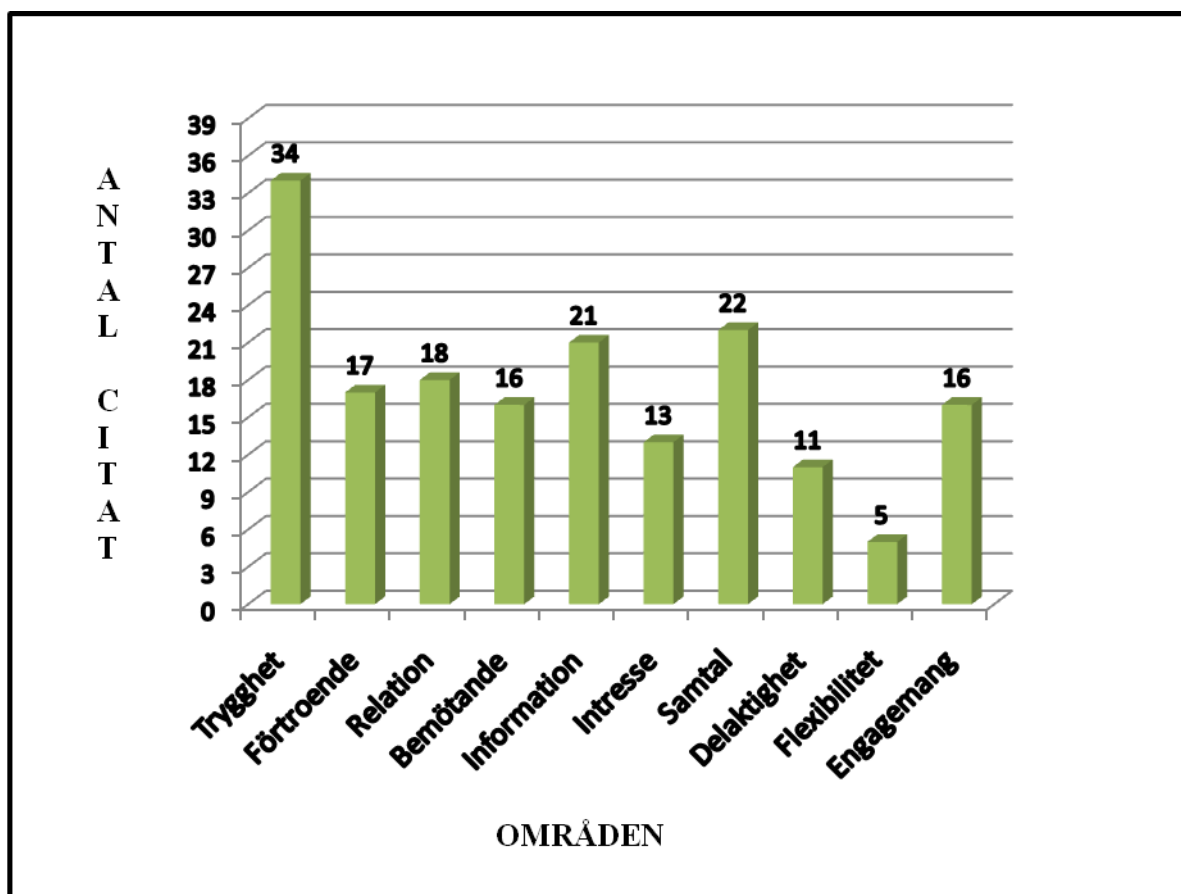
”Jag saknade en checklista för vad man behöver ha med till förskolan.”

”Ett föräldramöte för oss nya föräldrar där man får möta pedagoger och andra föräldrar som också skall skola in hade varit intressant”.

Utifrån föräldrarnas svar på ovanstående fråga har vi kunnat urskilja centrala områden för hur föräldrarna hade velat *förändra* inskolningsprocessen. Dessa är: **information, förtroende, flexibilitet, engagemang, delaktighet, samtal, trygghet, bemötande, intresse och trygghet.**

5.2 Resultattabell

Nedan följer den tabell som tydligt synliggör vilka områden de deltagande föräldrarna anser vara viktigast i inskolningsprocessen. I tabellen redovisas kvantiteten av föräldrarnas *utsagor* inom varje område. Därefter följer vår tolkning (utifrån föräldrarnas utsagor) av varje område samt en sammanfattning av slutresultatet.

5.3 Vår tolkning utifrån föräldrarnas utsagor

Trygghet

Enligt vår tolkning är regelbundna dialoger mellan föräldrar och pedagoger om barnets vistelse på förskolan viktigt för föräldrarna. Möjligheten att få träffa samt utbyta information med de verksamma pedagoger innan inskolningen start, benämns som mycket betydelsefullt och leder enligt vår tolkning till trygghet inför inskolningsprocessen. Trygghet skapas också genom att föräldrarna ser att barnen blir omhändertaget av pedagogerna på förskolan, att det inte blir en i mängden. Det framkom även att det var välkomnande och personligt att barnen fick en egen plats där deras personliga tillhörigheter kunde förvaras.

Majoriteten av föräldrarna framhåller att de på grund av tidigare erfarenheter kände sig lugna och tillfreds inför inskolningen och flertalet kände även glädje och spänning. De föräldrar som haft tidigare erfarenheter av inskolning på förskola menar att, de på grund av dessa, varit tryggare och lugnare andra gången. De föräldrar som haft tidigare positiva erfarenheter av inskolning på den studerade avdelningen, menar att dessa har utgjort en betydelse för hur

deras eget förhållningssätt tagit sig uttryck under inskolningsprocessen. Vi tolkar det som att de hänvisar till att deras egen känsla av trygghet speglar barnets känsla, inför att vistas på förskolan. Under en intervju framkom att även om barnet känner sig tryggt så kanske inte föräldern gör det. Enligt vår tolkning bör pedagogerna lägga stor vikt på bemötande, samtal samt information, under hela inskolningsprocessen. Detta leder i sin tur till att relation och trygghet lättare skapas mellan föräldrar, pedagoger och barn.

Några av föräldrarna framhåller att, efter de besökt olika förskolor, haft möjlighet att välja förskola till sina barn, vilket har lett till att de på förhand känt sig trygga i situationen.

Samtal

Majoriteten av föräldrarna nämner att vardagliga samtal med pedagogerna på förskolan vid hämtning och lämning under inskolningen är en viktig del för dem under inskolningsprocessen. En förälder menar att det är i samtal och integration med pedagogerna som de blir delaktiga i och får kunskaper om förskolans verksamhet. Det framkommer också att samarbetet mellan föräldrar och pedagoger blir lättare om man inte bara pratar om barnet och dennes vistelse på förskolan. Enligt vår tolkning menar föräldrarna att övergripande samtal gör att relationen mellan föräldrar och pedagoger lättare skapas.

Flexibilitet

Flexibilitet benämndes av några föräldrar som ett viktigt område under inskolningsprocessen och då var det i huvudsak vardagliga dilemman som t.ex. ändring av schema och liknande som lyftes fram. Enligt vår tolkning framhåller föräldrarna att om man vill finna lösningar på ett problem krävs det engagemang samt flexibilitet från de inblandade för att alla skall kännas sig nöjda. Det är viktigt att pedagogerna ser till varje barn och familjs individuella behov och att de är flexibla i bemötandet av dessa.

Engagemang

Enligt vår tolkning av föräldrars utsagor kan vi utläsa att det fanns behov av att känna att pedagoger hade ett genuint engagemang att lära känna dem och deras barn, vilket leder till utvecklande av relationen mellan dem, pedagogerna och barnet. Många av föräldrarna belyste vikten och betydelsen av att få möjlighet att berätta om sina barn med de verksamma pedagogerna och att de då ska ha för avsikt att lyssna och visa intresse. En förälder framhåller betydelse av att pedagogen respekterar det faktum att det faktiskt är föräldrarna som känner sina barn bäst.

Pedagogernas engagemang för verksamheten, och utvecklandet av den, benämndes också som viktigt. Enligt vår tolkning är det betydelsefullt för föräldrarna att känna att pedagogerna tycker yrket är intressant och roligt och att de är engagerade i att utveckla och synliggöra detta i den pedagogiska verksamheten.

Information

Enligt vår tolkning av föräldrarnas utsagor benämner majoriteten av dem att information om inskolningsstrategins planering och utförande samt den pedagogiska verksamheten är viktiga områden att få ta del av inför och under inskolningsprocessen. Föräldrarna framhåller att det är viktigt med ett inskolningssamtal i direkt anslutning till inskolningens start. Som vi tolkar det önskar föräldrarna under detta samtal ta del av avdelningens rutiner, ställa frågor, se förskolemiljön och avdelningen samt träffa de verksamma pedagogerna. Under intervjuerna framgår också att det hade varit betydelsefullt för föräldrarna att erhålla en folder över förskolans rutiner samt en "checklista" där det tydlig framgår vad föräldrarna skall ta med sig

till förskolan, som till exempel regnkläder, stövlar och blöjor mm. Det framkom även hur viktigt det är med feedback om hur barnets vistelse är på förskolan. Här menar några föräldrar att det kan vara skönt att avstå att fråga så mycket samt undvika känslan av att vara i vägen. Enligt vår tolkning menar föräldrarna att de uppskattar att få information från pedagogerna om vad som händer under dagen som exempelvis, om barnet har roligt, sover och äter bra samt hur det fungerar i verksamheten i allmänhet.

Enligt vår tolkning framhöll majoriteten av föräldrarna att vetskapen om att de kunde ringa till förskolan när barnet vistades där utan föräldrarnas medverkan, ingav trygghet. Föräldrarna hade möjlighet att samtala om sin oro och få bekräftat att allt flyter på bra för barnet på förskolan.

Inskolningsstrategin²⁷ som avdelningen använder sig utav, var för en del föräldrar ny och längre än vad de hade varit med om tidigare, vilket några föräldrar ställde sig lite kritiska emot inledningsvis. Flertalet av föräldrarna gav förslag på att förlägga ett föräldramöte i nära anslutning till själva inskolningstillfället så att de i ett tidigt stadium blir informerade om verksamheten. Vår tolkning är att om föräldrarna fått tydligare information om hur inskolningsprocessen var upplagd hade föräldrarna varit tryggare inför och under inskolningen.

Bemötande

Enligt vår tolkning av föräldrarnas utsagor nämner majoriteten av föräldrarna bemötande som ett viktigt område inför och under inskolningsprocessen. Föräldrarna framhåller vikten av att barnen blir bemötta med ömhet, värme, glädje och uppmärksammat som en enskild individ. En förälder beskrev även förväntningar på att pedagogerna skall visa respekt och se det enskilda barnet som också skall respekteras som människa. Denna förälder sammanfattade detta som:

”Generalisering av barn är inget som man som förälder är intresserad av”.

Vår tolkning är att pedagogers bemötande gentemot föräldrarna är viktigt både inför och under inskolningsprocessen. Känner föräldrarna att pedagogerna respekterar dem och tillmötesgår deras behov och önskan blir relationen dem emellan bättre. Viktigt är att det första mötet med verksamheten blir bra för föräldrar och barn. Den tolkning vi gjort är att om första intrycket med de verksamma pedagogerna är god kommer relationen dem emellan att utvecklas under hela processen.

Förtroende

Som vi tolkar det menar föräldrarna att förtroendet för de verksamma pedagogerna är en förutsättning för att de tryggt skall kunna lämna sina barn på förskolan. Föräldrarna belyser hur betydelsefullt det är för dem att se att deras barn skapar en kontakt med antingen en eller flera pedagoger på avdelningen. De framhåller även att det är viktigt att kunna påverka inskolningsprocessen utifrån familjens och barnets behov. Om problem uppstår skall de kunna uttrycka och samtala om sina åsikter med pedagogerna och på så sätt komma fram till gemensamma lösningar. Några av föräldrarna beskrev tankar som uttryckte en oro kring pedagogernas förmåga att förstå barnen verbalt. Enligt vår tolkning släpper denna oro under inskolningsprocessen, på grund av att förtroendet mellan dem och pedagogerna byggs upp. Tryggheten som skapas genom ömsesidigt förtroende mellan föräldrarna och pedagogerna

---

²⁷ Avdelningens inskolningsstrategi förklaras i bilaga D.

kan i vissa fall hjälpa de föräldrar och barn som har lite svårare att hantera separationen. Enligt vår tolkning uttryckte föräldrarna en tillit i att pedagogerna skulle informera dem om det var något som inte var bra.

Vidare har det framkommit att i de fall som föräldrarna själva haft svårt att släppa kontrollen, vågat göra detta genom en förlitan och bekräftelse på att deras barn är en del av den dagliga verksamheten. Att förskolan som en förälder uttryckte det *”är en plats för mitt barn att växa och utvecklas”*.

Relation

För många av föräldrarna har det varit oerhört viktigt att medverka vid inskolningen och genom hela processen så att de själva kan se att deras barn skapar en kontakt till antingen alla eller i alla fall en pedagog. Några av föräldrarna framhöll att hela förloppet har stärkt deras barn då det upplevt att barnet utvecklat och stärkt sin självkänsla i vissa situationer. Enligt vår tolkning har föräldrarnas medverkan i verksamheten under inskolningen mestadels varit positiv och de som inte haft en relation med förskolan innan har nu kunnat få en inblick i hur en dag eller vecka kan se ut på avdelningen. En förälder uttryckte det att de fick en familjär känsla, vilket i deras fall var något de aldrig varit med om.

En förälder framhåller att informationen var dålig och delaktigheten var obefintlig under inskolningsprocessen. Som vi tolkar det har föräldern och pedagogerna inte skapat en god relation vilket i sin tur lett till otrygghet. Vidare tyder vi det som att föräldrarna har ett behov av ett samarbete med barnens pedagoger eftersom barnen själva inte har förmågan att berätta vad de vill och vad som händer.

Intresse

Enligt vår tolkning av föräldrarnas utsagor anser föräldrarna att pedagogerna skall visa ett genuint intresse av vad de har att berätta om sitt barn. Enligt vår uppfattning är föräldrarnas intresse för den pedagogiska verksamheten stor och de lyfter därför dialogen samt möjlighet att få vara närvarande under en hel dag på förskolan som viktiga aspekter. Vidare uppfattar vi att föräldrarna tycker att det är viktigt att se att pedagogerna tycker att arbetet är intressant och roligt. En förälder belyser intresset av att träffa och samtala med andra föräldrar under inskolningsprocessen vid t.ex. ett föräldramöte. Detta frambringar möjlighet att utbyta tankar, information samt erfarenheter vilket ofta leder till att gemenskap mellan föräldrarna skapas. Några av föräldrarna har haft möjlighet och intresse av att besöka olika förskolor innan de bestämde sig vart de skulle placera sitt barn. Enligt vår tolkning har detta uppfattats som positivt.

Delaktighet

Enligt vår tolkning av föräldrarnas utsagor kunde vi urskilja olika typer av delaktighet, Delaktighet i planerandet av inskolningsstrategins utformning samt delaktighet genom fysisk närvaro under själva inskolningsprocessen. Enligt vår mening framhåller föräldrarna betydelsen av delaktighet i den pedagogiska verksamheten genom dialog med pedagogerna. Vid de tillfällen det uppstått dilemman uttrycker majoriteten att dessa på ett bra sätt diskuterats med de verksamma pedagogerna på avdelningen. Under dessa dialoger menar flertalet av föräldrarna att de fått positiva bekräftelser från pedagogerna och att deras önskningar oftast gått att lösa.

Några av föräldrarna förmedlade att de kände störst delaktighet i början av inskolningsprocessen men att detta avtog mot slutet vilket kändes naturligt. Vi tolkar det som att en del föräldrar hade svårt att veta hur delaktiga de skulle vara under inskolningsprocessen, där en förälder beskrev att det stundtals kan vara svårt att veta **när** och **om** man skall ingripa i olika situationer som uppstår, exempelvis om barnet ramlar.

5.4 Sammanfattning av resultat

Studiens syfte är att synliggöra föräldrars erfarenheter av inskolning på en småbarnsavdelning vid en förskola i Västsverige. Målsättningen var att, utifrån studiens resultat, urskilja områden som föräldrarna anser viktigast i inskolningsprocessen, vilket är huvudfrågeställningen.

I studiens resultat kan utläsas att de områden som föräldrarna nämner viktigast i inskolningsprocessen är: trygghet, samtal och information. Vidare nämns relation, förtroende, bemötande samt engagemang av majoriteten av föräldrarna. De områden som sällan nämns är flexibilitet, delaktighet och intresse.

6 Analys och diskussion

Sammanfattningen av resultatredovisningen och analysen som framhållits är *vår* tolkning utifrån intervjuerna som gjorts. Där har vi urskiljt, de viktigaste områdena, för föräldrarna inför och under inskolningsprocessen. Utifrån studiens frågeställningar och syfte formulerades fem intervjufrågor till de elva deltagande föräldrarna. För att kunna besvara vår huvudfrågeställning, gällande vilka områden som föräldrarna ansåg vara av största vikt, formulerades tre underfrågor:

- Vilka var föräldrarnas *tankar inför* inskolningen?
- Hur *upplevde* föräldrarna inskolningsprocessen?
- Finns det önskemål till förbättringsområden inför och under inskolningsprocessen?

I detta avsnitt svarar vi på våra frågeställningar samt diskuteras resultatet som framkommit. Här tar vi hjälp av vald litteratur, anknytningsteorier, sociokulturellt perspektiv, tidigare forskning, samt styrdokument som är relevanta och ligger till grund för studien. I den sammanfattande diskussionen synliggör vi de tio områden som vi tolkat utifrån föräldrarnas utsagor. Vidare följer en metoddiskussion där studiens etiska aspekter, validitet samt generaliserbarhet konkritiseras.

Vi framhåller att pedagogerna på förskolan tillsammans med föräldrarna skall integrera barnet i samhället. Denna uppgift är gemensam och kan bara ske om en relation och ett samspel utvecklats mellan pedagogerna och föräldrarna. Dock menar vi att alla föräldrar och barn inte lever under lika villkor och därför kan inte denna uppgift delas lika. Wedel-Brandt (1999) menar att om pedagogerna lägger fokus på hur föräldrarna och barnen lever idag kan vi på så vis få inflytande i deras liv och kanske upptäcka de kriser de har i livet innan det är försent. Hur pedagogerna talar om och beskriver barnen har också betydelse för hur föräldrarna kommer att förstå både sitt barn och sig själva som omsorgsgivare. I synnerhet är det viktigt om föräldern är osäker i sin roll och saknar känslomässigt stöd från andra. Barn är också känsliga för hur andra människor uppfattar och talar om dem. Det är viktigt att lyfta barnet som en betydelsefull individ med utvecklingsmöjligheter. Ett viktigt uppdrag för pedagogerna är att ge alla föräldrar och deras barn hopp om en god framtid, vilket Niss m.fl. (2010) framhåller.

I analysen av resultatet på frågan: **Vilka var föräldrarnas *tankar inför* inskolningen?** kan fastställas att majoriteten av föräldrarna *inför* inskolningsprocessen framhöll trygghetsaspekten som viktigast.

Trygghet kan skapas genom tydlig information och samtal samt att föräldrarna skall tilldelas möjlighet att besöka förskolan och träffa de verksamma pedagogerna innan inskolningens start. Enligt vår uppfattning framhåller föräldrarna betydelsen av att uppfatta att känslomässiga band skapas mellan pedagogerna och barnen vilket leder till att föräldrarna tryggt kan lämna sina barn på avdelningen, vilket även Niss och Söderström (2006) framhåller.

Föräldrar och barn är knutna till varandra på ett unikt sätt detta framhåller Bowlby i Askland och Sataöen (2003). För barnet kommer föräldern att vara den viktigaste personen. Vidare framhåller författaren att de band som skapas mellan barnen och pedagogerna är av annan karaktär men att även pedagogerna är viktiga anknytningspersoner. Hur denna anknytning utvecklas beror på pedagogernas förmåga att emotionellt ta sig an barnen samt hur lyhörda de

är för barnens behov. Författaren menade att anknytningen som barnen har eller skapar med sina omsorgspersoner, föräldrar och pedagoger är grundläggande för deras trygghet samt utveckling och nödvändig för att de ska klara av utmaningar i lek och lärande. Det är också hos dem som de fyller på sin trygghet genom kärlek, tröst och uppmuntran menar Bowlby i Niss m.fl. (2010).

Föräldrarna i undersökningen framhåller en förhoppning om att deras barn får förtroende och knyter an till de verksamma pedagogerna: *”Jag tänkte att man hoppas att man får förtroende för de människor som man lämnar sitt barn till så att man tryggt kan åka till jobbet utan att vara orolig”*. För att skapa en trygg anknytning krävs tid och fortlöpande samspel mellan pedagogerna, barnen och föräldrarna enligt vår tolkning. Detta är även något som Johansson (2005) betonar då hon belyser betydelsen av att pedagogerna förstår innebörden av att uppnå ett ömsesidigt möte med barnen och deras familjer. Är man som pedagog medveten om de starka band som barnen och föräldrarna har och att separationen inför inskolningen kan uppfattas som påfrestande blir det lättare att möta dem med förståelse och respekt inför inskolningsprocessen.

I analysen av resultatet på frågan: **Hur upplevde föräldrarna inskolningsprocessen?** kan fastställas att majoriteten av föräldrarna framhöll bemötandet samt engagemang från pedagogerna som viktiga perspektiv, liksom att regelbundna samtal kring förskolans verksamhet och barnets vistelse förs under hela inskolningsprocessen.

Som vi nämner inledningsvis har föräldrarna och pedagogerna olika ansvar för barnen. I skollagen (2008) beskrivs att förskoleverksamhetens uppgift är att erbjuda pedagogisk verksamhet, fostran och omvårdnad. Föräldrarnas ansvar är att ge barnen en god total uppväxt genom hela livet, medans förskolans pedagoger har ansvar för att alla barn skall trivas och känns sig trygga så länge det är i förskolan, vilket även Pramling Samuelsson och Sheridan (2008) betonar. Samarbetet mellan pedagoger och föräldrar är viktigt eftersom det sker mycket i barnets utveckling under de första åren av deras liv. Johansson (2005) påvisar att arbetet med barn i yngre åldrar är komplext, och att kraven på pedagoger och deras yrkesskicklighet är stora. Författaren belyser vidare att kraven inte alltid kommer ifrån föräldrar utan dessa även ställs av t.ex. rektorer osv. Vidare framhåller författaren att pedagogiska möten med barnen och deras *livsvärldar* inte sker av sig själv, utan att det krävs kreativa strategier och en pedagogisk medvetenhet för att dessa möten skall kunna ske på ett bra sätt. Detta anser vi sker genom pedagogernas yrkesskicklighet samt i information, dialog och samspel med de berörda föräldrarna och barnen under inskolningsprocessen.

I undersökningen framhåller en förälder att pedagogerna bör vara lyhörda för deras önskningar eftersom det är de som känner sitt barn bäst. Enligt vår tolkning anser föräldrarna att pedagogerna skall visa ett genuint engagemang och intresse i vad föräldrarna har att berätta om barnens livsvärld. Vidare framhåller föräldrarna att om de upplever att pedagogerna bemöter barnen med ömhet, värme och glädje samt uppmärksammar dem som enskilda individer, leder det i sin tur till en förtroendefull relation mellan dem och pedagogerna. Enligt vår tolkning menar föräldrarna att detta förtroende är en förutsättning för att de tryggt kan lämna sina barn på förskolan.

Hundeide (2008) menar att pedagogerna måste studera relationerna, kontrakten inom respektive familj för att de skall kunna skapa en god relation till dem. Dessa kontrakt menar vi kan vara svåra att hinna studera under den korta tid som inskolningsprocessen pågår. Enligt vår mening kan familjernas relationer och kontrakt vara svåra att studera även om man som

pedagog har en längre förbindelse med familjerna i fråga. För att studera dessa kontrakt framhåller vi att det krävs en yrkeserfarenhet samt ett intresse hos pedagogerna av att ta del av föräldrarnas och barnens livsvärld och att förtroendet mellan parterna är etablerat. Det kan ta olika lång tid att etablera ett förtroende beroende på hur tillgänglig man är i skapandet av dessa. Som pedagog måste man vara medveten om att föräldrarna inte alltid vill dela sin livsvärld, åtminstone inte alla delar av den. Johansson (2005) framhåller betydelsen av att pedagoger försöker förstå barnens livsvärld, de normer och värden som barnen och deras familjer är en del av samt att pedagogerna själva bidrar med sin livsvärld. Först då kan ett gemensamt meningsskapande formas, menar författaren.

Relationerna mellan barnen och pedagogerna under inskolningsprocessen är ofta inte etablerade vilket kan leda till att separationen under inskolningen blir påfrestande för föräldrarna och barnet, enligt vår tolkning. Majoriteten av föräldrarna i undersökningen framhöll att det är viktigt för dem att uppfatta att barnen knyter an till åtminstone en pedagog.

Dysthe (2003) framhåller att pedagogerna är en del av barnens livsvärld och att de tillsammans med föräldrarna skall utrusta dem med kompetens att använda begrepp och tankesätt som finns inom de olika grupper som barnen kan komma att hamna i. Utifrån ett sociokulturellt perspektiv menar författaren att kommunikativa processer är förutsättningar för människans lärande och utveckling. Språk och kommunikation är inte bara ett redskap för lärande utan själva grundförutsättningen för att lärande och tänkande skall kunna ske. Detta lärande menar vi kan ske genom samtal där föräldrar och pedagoger utbyter erfarenheter. För att samarbetet skall bli så bra som möjligt förutsätter det att föräldrar och pedagoger skapat ett förtroende och en relation till varandra vilket leder till att man lättare kan hitta bra lösningar. Ett bra och tydligt samarbete mellan pedagoger och föräldrar leder till trygghet enligt vår uppfattning vilket även Hedin (1987) framhåller. Vidare menar författaren att om föräldrarna är förväntansfulla och positiva samt blir bemötta på samma sätt, förmedlar de i sin tur ett tryggt och förtroendefullt budskap till barnet. Niss m.fl. (2010) framhåller att barnen tar efter betydelsefulla förebilder och förknippar dessa utifrån, för dem, kända attityder och mönster, vilket även Johansson (2005) belyser. Vidare framhåller föräldrarna i undersökningen att regelbundna dialoger mellan föräldrar och pedagoger om barnets vistelse på förskolan är viktigt.

Utgångspunkten för förskolans arbete är demokrati, jämlikhet, trygghet och solidaritet och vi menar att pedagogerna måste se till varje familjs förutsättningar och behov och att man ger utifrån förmåga, vilket även framhålls i läroplanen Utbildningsdepartementet (1998). Säljö (2000) framhåller att det är genom socialt samspel som vi kommer i kontakt med omvärlden och det ligger därför i pedagogernas intresse att se och försöka förstå hur föräldrarna och barnet interagerar med den sociala och materiella omgivningen. Därför menar vi att ett samarbete aldrig kan byggas på en uppfattning om att allt ska vara exakt lika. Det är viktigt att pedagogerna vet och utvecklar sin yrkesroll och arbetar aktivt för att etablera en så bra och tydlig kontakt med föräldrarna och barnet som möjligt så att inskolningsprocessen upplevs lugn och trygg. I undersökningen framhåller föräldrarna att det är viktigt att pedagogerna ser till varje barn och familjs individuella behov och att det är flexibla i bemötandet av dessa. Vidare framhåller föräldrarna vikten av att uppfatta att barnet blir omhändertaget av pedagogerna på förskolan och att det inte bara blir en i mängden.

Inskolningsstrategin som förskolan utformat var för en del föräldrar ny och upplevdes av några som utdragen. Enligt vår mening är informationen om inskolningens valda strategi viktig att framhålla. Dessa strategier är ofta utformade efter barnens bästa där trygghetsaspekten och relationsskapandet ligger i fokus. Enligt vår mening är pedagogernas lyhördhet samt flexibilitet i bemötandet av barnen och föräldrarna betydelsefull under inskolningsprocessen.

I analysen av resultatet på frågan: **Finns det önskemål till förbättringsområden inför och under inskolningsprocessen?** framhåller majoriteten av föräldrarna att informationen om och under inskolningsprocessen är viktig för att de skall kunna bli delaktiga i den. De angav önskvärda förbättringsområden i bland annat delaktigheten och information inför och under inskolningsprocessen samt hur de skall förhålla sig under inskolningen. Detta i form av samtal.

Genom samarbete med föräldrarna skapas möjlighet för dem att påverka verksamheten vilket förutsätter att pedagogerna är tydlig i sin framhållning av mål och innehåll, detta framhåller Pramling Samuelsson och Sheridan (2008), vilket även betonas i läroplanen Utbildningsdepartementet (1998), samt i den studerade kommunens skolplan. För att utveckla verksamheten måste pedagogerna vara lyhörda för föräldrarnas synpunkter i planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten. Enligt vår mening kan föräldrarnas förslag på förbättringsområden inte möjliggöras om de inte blir delaktiga i detta arbete samt känner till verksamhetens rutiner, vilket även styrks av författarna. Delaktighet i verksamheten är dock inget måste utan vi menar att föräldrarna skall ha *möjlighet* till inflytande i den. Alla behov och önskningsar går inte att tillgodose. I samförstånd med vad författarna menar har föräldrarna olika möjlighet att engagera sig i verksamheten beroende på vilken livsperiod de befinner sig i och att dessa perioder ändras. Föräldrarna är på samma sätt som barnen ingen homogen grupp. Alla föräldrar har inte möjlighet eller vill inte medverka i t.ex. brukarråd, föräldramöten eller utvecklingssamtal. Även om det är pedagogernas ansvar att samarbetet med hemmet blir så bra som möjligt är det inget misslyckande om man inte får föräldrarna delaktiga i alla delar i den pedagogiska verksamheten och det skall heller inte påverka pedagogerna att fortsättningsvis erbjuda alla föräldrar en möjlighet att delta. Vidare framhåller vi betydelsen av att utveckla dessa möten så att de blir intressanta och betydelsefulla för föräldrarna och barnen vilket kan leda till ökad delaktighet.

Enligt skolplanen (2008) skall de pedagoger som arbetar inom förskoleverksamheten se föräldrarna och barnens anhöriga som resurser, samt erbjuda dem realistiska möjligheter till inflytande i verksamheten. Enligt vår uppfattning är det framförallt känslan av att föräldrarna blir bemötta med respekt, att deras barn känner sig trygga och utvecklas, att information och möjlighet till påverkan inför och under inskolningen ges samt att dialogen mellan föräldrar, barn och pedagoger är tydlig och utvecklande under inskolningsprocessen.

Information om inskolningsstrategins utformning har framhållits av föräldrarna i undersökningen som en viktig aspekt att ta del av. I undersökningen betonas att om informationen varit tydligare hur avdelningens inskolningsstrategi varit upplagd hade detta lett till en ökad trygghet hos de berörda föräldrarna. Enligt vår tolkning är ett informationsmöte viktigt i skapandet av en första relation mellan föräldrarna, barnen och pedagogerna. Föräldrarna menar att det skapas ett lugn i att veta vem det är man skall lämna sitt barn till.

Ett individuellt inskolningssamtal i direkt anslutning till inskolningen där möjlighet att samtala med pedagogerna kring själva processen och hur den kommer att utföras hade uppskattats. Vidare framhålls ett intresse av att samtala och reflektera med andra föräldrar i samma process och därför hade ett föräldramöte i anslutning till inskolningsprocessen varit önskvärt. Vid ett föräldramöte ges också möjlighet att samtala med pedagogerna om verksamheten i helhet. Vi framhåller att om ett föräldramöte förläggs i nära anslutning till inskolningsprocessen kan informationen bibehållas bättre än om det förläggs innan sommar eller juluppehåll. Konkret information om vad föräldrarna behöver ta med sig till förskolan nämndes också som en viktig aspekt liksom möjlighet att närvara under en heldag. En förälder framhöll att de hade önskat att barnen hade fått sova middag under inskolningsprocessen.

6.1 Sammanfattande diskussion

För att inskolningsprocessen skall bli så trygg och utvecklade som möjligt menar vi att de tio områden som vi urskiljt utifrån föräldrarnas utsagor är beroende av varandra. Om föräldrarna och deras barn skall känna sig trygga måste de bli bemötta på ett professionellt sätt. Enligt vår mening har pedagogerna det övergripande ansvaret att närma sig familjen och barnens livsvärld vilket även Johansson (2005) belyser. Alla barn är olika, har olika utgångspunkt och erfarenheter vilket gör att barns möte med förskolan kan se ut på olika sätt. Pape (2006) menar att pedagoger skall göra språnget mellan hem och förskola så litet som möjligt för både barn och förälder. Om man också har i minnet att föräldrarna möter förskolan med olika förutsättningar förstår man att föräldrarnas och barnens första möte med förskolan inte går att jämföra. Därför menar vi att pedagogernas *intresse* och *flexibilitet* i *bemötande* och innehåll av och under inskolningsprocessen är en förutsättning för att alla föräldrar och barn skall känna *trygghet* samt *förtroende* för de verksamma pedagogerna. Om föräldrarna och barnet känner förtroende för och blir *bemötta* med respekt av pedagogerna menar vi att *relationen* dem emellan lättare skapas och utvecklas under inskolningsprocessen. För att barnen skall kunna utveckla sin självkänsla menar Niss, m.fl. (2010) att det har stor betydelse att de omges av *engagerade* föräldrar och pedagoger. För att föräldrarna skall kunna vara engagerade i inskolningsprocessen menar vi att de måste bli delaktiga i den och därför blir regelbundna *samtal* samt tydlig *information* en förutsättning för att denna *delaktighet* skall kunna utvecklas.

I inledningen ställde vi frågorna:

- Hur stort inflytande har egentligen *föräldrarna* i inskolningsprocessen?
- Får de vara med och planera sin inskolning eller serveras de ett traditionellt, färdigt koncept?
- Samtalas det *inför* en inskolning om hur föräldrarna önskar att inskolningen skall se ut och kring vad de tycker är viktigt för deras barn?

Dessa frågor menar vi, nu i efterhand, att vi skulle ställt till de deltagande föräldrarna och anser därför att vi brustit i en del av vår undersökning. Möjligen hade vi då kunnat urskilja området *inflytande* i planerandet av och under inskolningsprocessen. Enligt vår uppfattning hade föräldrarna inget inflytande i planerandet av inskolningsprocessen och vi menar att de framkom i undersökningen. Dock anser vi att vi skulle ställt frågan: *Hur stort inflytande hade du/ni inför och under inskolningsprocessen?* Det ligger i vårt intresse att ta del av deras tankar om hur det såg på den inskolningsstrategin som pedagogerna serverat. Är de verkligen nöjda med detta färdiga koncept? Om de hade fått inflytande i och möjlighet att utforma denna strategi, hade den då sett annorlunda ut? Detta är ännu en aspekt som vi kommer att diskutera med våra arbetskollegor på respektive förskola som vi arbetar på. Hur hade det varit om

föräldrarna tillsammans skulle arbeta fram en inskolningsstrategi? Vad hade det betytt för oss pedagoger tid och arbetsmässigt? Denna delaktighet och detta inflytande menar vi skall ske inom rimliga gränser och i samförstånd med oss pedagoger. Med tanke på att styrdokumentet (utbildningsdepartementet 1998) belyser främjandet av föräldrarnas inflytande och delaktighet menar vi att det ligger ett intresse för oss, att ta del av hur en inskolningsstrategi skulle utformats av föräldrarna. Möjligheten finns att inskolningsstrategin skulle likna den/de som är vanligast förekommande (se bilaga D) och att dessa utarbetats utifrån föräldrarnas tidigare erfarenheter, omedvetna eller medvetna. Men det vet vi inte förrän vi studerat detta.

6.2 Metoddiskussion

Den metod som används i vår undersökning i form av kvalitativa intervjuer, menar vi varit relevant för oss. Detta eftersom avsikten var att urskilja områden som föräldrar anser är viktigast i inskolningsprocessen. För att urskilja dessa områden användes i undersökningen en *fenomenografisk ansats*, där vi tog utgångspunkt i föräldrarnas utsagor samt använt hur-aspekten i vår bearbetning av insamlad data. Detta hjälpte oss att skilja på vad som sagts och hur föräldrarna enligt vår tolkning uppfattat inskolningsprocessen vilket fenomenografin fokuserar på, enligt Alexandersson (1994).

Utifrån de erfarenheter vi har av att intervjua, anser vi att dessa planerats väl. Föräldrarna blev i ett tidigt skede tillfrågade om medverkan i studien samt informerades om studiens syfte och frågeställningar i det missiv som skickades ut. Ämnet för studien skapade ett intresse hos de föräldrarna som tillfrågats vilket gjorde att de ville delta med sina erfarenheter. För att vara säkra på att föräldrarna skulle känna trygghet vid intervjutillfälle blev de tillfrågade innan om *var* de ville att intervjun skulle äga rum vilket även Stukát (2005) framhåller som viktig aspekt. Intervjuerna genomfördes på den förskola där föräldrarna skolat in sina barn, vilket var föräldrarnas val. Erfarenheterna som föräldrarna hade om inskolning varierade. De flesta deltagande föräldrarna hade skolat in barn på förskola tidigare. Det framkom även att erfarenheter om inskolningsprocessen frambringas genom dialoger med bekanta. En förälder hade ingen erfarenhet alls om inskolning på förskola.

Kvale och Brinkmann (2010) framhåller att intervjun inte är en helt fri och öppen dialog, utan att det är ett professionellt specifikt samtal mellan intervjuare och deltagare. De menar att under intervjun förekommer ett utbyte av synpunkter mellan intervjuaren och deltagaren och framhåller att dessa genom samspel åstadkommer något som finns dem emellan eller gemensamt. Trost (2001) däremot menar att intervjuaren söker efter deltagarens beteende eller känslor och att han/hon erbjuder den information som intervjuaren söker. På något sätt håller vi med båda författarna. Vår upplevelse av intervjuerna var att det var professionella samtal där vi ställde frågorna och deltagarna svarade. Våra synpunkter framkom inte under intervju utan deltagarna svarade på den information som vi frågade efter, enligt vår mening. Syftet med studien var inte att diskutera olika dilemman utan ta del av föräldrarnas tankar, upplevelser och erfarenheter om och under inskolningsprocessen. En del föräldrar tilldelade oss information och reflekterade över upplevelser som vi uppfattade som ansträngande att berätta. Enligt vår mening hade dessa reflektioner och tankar inte framkommit om deltagarna hade upplevt intervjun som ett vanligt samtal. Däremot upplevde vi att kommunikationen inte var lika bra under alla intervjuer vilket ledde till att de blev olika utförliga svar. Detta kan bero på hur "samtalsglada" föräldrarna var samt om det hade något material att visa oss, exempelvis utvärderingsenkät²⁸ av inskolning.

---

²⁸ Se bilaga C.

Det kan också bero på oss som intervjuare. Vid något tillfälle upplevde vi att deltagaren mer eller mindre medvetet uttrycka vad de trodde att vi vill höra. Det kan också bero på att deltagaren av någon anledning inte känner sig bekväma i situationen. Detta framkom inte under intervjun.

Metodvalet resulterade i utförligare svar från föräldrarna även om deras svar tog olika lång tid att få fram, då en del av intervjuer varade upp till fyrtiofem minuter. Enligt vår mening gav de intervjuer som varade i fyrtiofem minuter oss djupare och mer omfattande information som vi kommer ha ansenlig användning av på våra arbetsplatser i planerandet av inskolningsprocesser.

Vi var båda delaktiga under intervjun där en av oss ställde frågor till föräldrarna medan den andre gjorde minnesanteckningar samt studerade föräldrarnas mimik och kroppsspråk. Detta upplägg gjorde intervjuerna lättare att förstå och tolka samt att vi ansåg att var det bästa sättet för oss i arbetet med transkriptionerna. Trost (2001) framhåller att två samspelta intervjuare gör informationsmängden och förståelsen större. Dock menar han att det kan finnas risk att deltagarna kan känna underläge och att två intervjuare har något slags maktövertag. Men å andra sidan menar författaren att två intervjuare kan vara en lämplig uppläggning om ämnet är känsligt eller uppfattas så. Enligt vår uppfattning var föräldrarna inte obekväma i att vi var två intervjuare. Som vi ser det beror detta på att när de tillfrågades om att medverka i studien också informerades om att vi var två som skulle intervjuas.

Eftersom tio intervjuer utfördes (då en intervju bestod av två deltagare) ledde det till ett omfattande material. Transkriberingen av föräldrarnas utsagor var ett krävande arbete som tog mycket tid och därför beslöt vi att transkribera kortare sekvenser av det som vi ansåg var mest relevanta för vårt syfte samt frågeställningar. I analysen av föräldrarnas utsagor har vi använt oss av den analysmetod Kvale och Brinkmann (2010) beskriver som *meningskoncentrering*, vilket innebär att vi koncentrerat transkriberingen av föräldrarnas svar. Enligt vår mening har denna metod hjälpt oss att urskilja det relevanta från föräldrarnas utsagor samt förhindrat att få med irrelevanta citat som inte gynnar studien. Dessutom menar vi att denna metod har gjort undersökningen mer lättläst.

Under intervjuerna användes ljudupptagning. Björndal (2009) framhåller att nackdelen med ljudupptagning är att föräldrarnas gester och mimik inte når fram till intervjuaren vilket även vi upplevde samt att vi i en av intervjuerna var tvungna att vända på bandet vilket ledde till bortfall i dialogen. Möjligtvis skulle vi sett över valet av ljudupptagningsmaskin, dess bandslängd, för att undgå bortfall i dialogen. Vidare framhåller vi att avlyssnandet av föräldrarnas utsagor från ljudupptagning gör det svårare för oss intervjuare att i efterhand höra om det är ironi i vissa meningar eller om föräldrarna var ärliga i sina uttalanden. Enligt vår mening hade det erbjudit oss större möjlighet att se komplexiteten i kommunikationen om vi använt oss av videoupptagning. Om vi idag hade möjlighet att göra om intervjuerna så hade vi eventuellt tagit hjälp av videoupptagning för att på så sätt få med just gester och mimik ifrån de intervjuade. Däremot är vi inte säkra på att föräldrarna hade uttryckts sig på ett lika avslappnat sätt, som vi upplevde att de gjorde under de flesta intervjuerna, om vi använt oss av videoupptagning.

Utifrån det sammanställda resultatet framgår att föräldrarna svarat på de fem ställda frågorna som formulerats utifrån studiens syfte samt huvudfrågeställning vilket gör validiteten stark. Huruvida de tillfrågade föräldrarna varit ärliga i sina svar, eller om det påverkats av olika faktorer kring intervjuerna, går däremot inte att säkert att svara på, vilket ger ett annat

perspektiv där validiteten försvagas. I efterhand har reflektioner kring om vi, om tid funnits, kunnat öka studiens reliabilitet genom att kombinera data från intervjuerna med insamlad data från av oss utförda observationer. Detta hade ökat reliabiliteten i studien då vi kunnat ta del av hur föräldrarna agerar under inskolningstillfället. Valet att utföra studien på endast en avdelning menar vi var betydelsefullt då både vi och de deltagande föräldrarna skulle känna att vi i lugn och ro hade tid att lyssna på deras svar. Att vi gjorde detta stärker enligt oss reliabiliteten i studien då vi istället för att ha satsat på antalet respondenter från olika förskolor, verkligen kunnat gå in på djupet med de intervjuer som genomförts på den studerade avdelningen.

Då valet med att intervjua elva föräldrar från *en* förskola anser vi att det kan ge studien en generell bild av hur föräldrar från den studerade avdelningen tänker om inskolning. Däremot kan det inte ge en generell bild av hur *alla* föräldrar på den studerade förskolan eller andra förskolor i kommunen tänker inför och under inskolning.

Frågor kring själva utförandet och dess *etiska* aspekter kan ses utifrån otaliga perspektiv. En fråga som vi kom att ställa oss, vid sammanställningen av intervjuerna, var hur frågorna uppfattades av föräldrarna. Kanske fanns uppfattningen om att frågorna var svåra att svara på, då tidsaspekten, (tiden mellan inskolningsprocessen och intervjutillfället var sju månader) för majoriteten gjorde eventuellt att minnet hos deltagarna sviktade. Kanske ledde det i så fall till viss prestationsångest hos föräldrarna. Men och andra sidan menar vi att separationen under inskolningsprocessen är något som de flesta föräldrar minns även om den var påfrestande eller inte pga. av att det är en stor händelse i livet som man delar med sina barn. Om vi verkligen vill ta reda på hur föräldrarna upplevde intervjun födras ett uppföljningssamtal kring detta. Dock har vi valt att inte ta med detta som en del i vår studie då vi inte finner det relevant för vår undersökning.

Respondenterna erbjöds anonymitet i studien då det inte tjänade dess validitet att avslöja dem. I vissa fall kan vara nödvändigt att ange sina källor för att bekräfta undersökningens validitet, men samtidigt kan det finnas undersökningar som behöver bygga på anonymitet för att kunna få tillgång till data, vilket Esaiasson m.fl. (2010) framhåller. Kommunens namn avslöjas inte i studien då vi ansåg att det kunde bli till en negativ etisk aspekt för de föräldrar som deltog i undersökningen. Gällande sammanställningen av intervjuerna så gjordes detta gemensamt. Detta informerades föräldrarna om. Det insamlade materialet, ljudupptagningar och loggboksanteckningar, har behandlats strikt konfidentiellt och finns inte tillgängligt för annan bearbetning eller forskning, detta för att trygga deltagarnas anonymitet. Det enda materialet som finns kvar efter undersökningen är det som redovisas i studien.

Tolkning av vårt arbete, kring just de etiska perspektiven, styrks av det som författarna tar upp när de belyser att noga överväga dessa sidor av undersökningen.

7 Didaktiska slutsatser

I vår studie upplever vi att vi fått svar på våra frågeställningar. Samtidigt har många nya reflektioner och tankar tillkommit som båda upplever har vidgat såväl våra kunskaper som vårt förhållningssätt om och till inskolningsprocessen på förskola. Nedan har vi sammanställt dessa.

Eftersom vi är olika individer upplevde vi under studiearbetets gång att det stundtals skedde missförstånd. Detta trots att vi under denna utbildning arbetat tillsammans i olika konstellationer tidigare och lärt känna varandra väl. Under arbetets gång har vi lärt oss mycket om oss själva och även om det ibland varit slitsamt, har vi ändå lyckats ta oss igenom detta genom att lyssna och samtala med varandra. En viktig lärdom vi tar med oss är att det inte alltid är så lätt att samarbeta. Särskilt inte under stress.

Hedin (1987) menar att föräldern och barnet har lättare att förbereda sig inför förskolevistelsen om de innan sommaren har en bild av förskolan samt de pedagoger som arbetar där. Detta är något som vi håller med om till en viss del. Besök på förskolan innan sommaruppehållet anser vi är viktigt för både barnet och föräldern av just de anledningarna som författaren nämner ovan. Däremot framkom i undersökningen att föräldrarna önskar att ett föräldramöte samt ev. ett individuellt samtal skall ligga i nära anslutning till inskolningens start. Detta är en viktig aspekt som vi tar till oss. På våra förskolor anordnas ett föräldramöte för de nya föräldrarna innan sommaren. På dessa möten informeras föräldrarna om förskolans verksamhetsmål och riktlinjer men även de mål och rutiner som avdelningen har arbetat fram. Nu reflekterar vi över om det är så att föräldrarna tillges för mycket information vid dessa möten och att dessa glöms bort under sommaren. När inskolningen startar har de inte tilldelats möjlighet att uppdatera minnet av hur avdelningens rutiner mm är upplagt, vilket kan leda till en viss osäkerhet. Om det dessutom är gruppinskolning (se bilaga D) så är svårt för oss pedagoger att hinna med att samtala med alla delaktiga föräldrar och barn under de första dagarna. Därför anser vi att för att få bästa möjliga start för både föräldrar, pedagoger samt barn, bör ett individuellt samtal ligga i nära anslutning till inskolningens start. Vi menar att detta samtal borde starta inskolningsprocessen. Ett föräldramöte borde också ligga i anslutning till inskolningen, där informationen hålls färsk samt att det ger föräldrarna möjlighet att träffa de verksamma pedagogerna på avdelningen och de föräldrar som är i samma process. Frågan är om detta är genomförbart? Med tanke på att barngrupperna blir större och arbetsuppgifterna fler menar vi att detta blir en planering och tidsfråga.

En annan reflektion vi gjort är att det är betydelsefullt att pedagogerna i arbetslaget är eniga om vilken inskolningsstrategi man utformat. Enligt vår erfarenhet kan flexibilitet vara gynnande för de föräldrar och barn som skolas in på förskolan men det blir då viktigt att dialoger förs mellan pedagogerna på avdelningen så att inte missförstånd sker. Utifrån egna erfarenheter framhåller vi att sådana missförstånd annars kan bli förödande i relationen mellan föräldrar, barn och pedagoger och missgynnar inskolningsprocessen för alla parter.

Då tiden har varit en bristvara under studien har vi nu i efterhand funderat över vårt metodval möjligen hade sett annorlunda ut om tidsplanen varit en annan.

Genom denna studie har nya insikter frambringats och vi är säkra på att dessa kan tillgodose läroplanens intentioner om att ge föräldrarna och barnen en bra introduktion i förskolans verksamhet.

7.1 Fortsatt forskning

Studien belyser föräldraperspektivet under inskolningsprocessen på en småbarnsavdelning. Under undersökningens förlopp upptäckte vi att få studier med fokus på bara föräldraperspektivet gjorts. Aktuell forskning har mestadels handlat om en kombination av föräldrar - barn- och pedagogers perspektiv.

Det hade varit intressant att vidare studera föräldrars erfarenheter inför och under inskolningsprocessen på andra förskolor för att ta del av och jämföra dessa erfarenheter med den studie som vi nu gjort. Det hade också varit fängslande att undersöka inskolningsstrategier och processer i olika klassamhällen samt internationellt.

Med denna studie ville vi väcka intresse hos andra forskare och möjligtvis bidra till vidare studier som faktiskt kan komma att spela en stor roll för förskolors utvecklingsarbete med föräldrainflytande och delaktighet under inskolningsprocessen.

Referenser

- Alexandersson, M. (1994). Den fenomenografiska forskningsansatsens fokus. I B. Starrin, B. & Svensson, P-G. (Red.), *Kvalitativ metod och vetenskapsteori* (s. 111-133). Lund: Studentlitteratur.
- Askland, L & Sataöen, S O. (2003). *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*. Stockholm: Liber AB.
- Björndal, C. (2005). *Det värderade ögat*. Stockholm: Liber AB.
- Dysthe, O. (Red.) (2003). *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P. Gilljam, M. Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2010). *Metodpraktikan konsten att studera samhälle, individ och marknad* (3:e uppl.). Vällingby: Elanders Sverige AB.
- Hedin, L. (1987). *Inskolning på daghem*. Stockholm: Liber AB.
- Hundeide, K. (2008). *Sociokulturella ramar för barns utveckling - Barns livsvärldar*. Malmö: Holmbergs AB.
- Wedel-Brandt, B. (1999). Om utvecklingsbegreppet. I B. Jerlang, E. (Red.), *Utvecklingspsykologiska teorier* (3:e uppl.) (s.13-32). Angered: Elanders Graphic Systems AB.
- Johansson, E. (2005). *Möten för lärande. Pedagogisk verksamhet för de yngre barnen i förskolan*. Stockholm: Liber.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2010). *Den Kvalitativa Forskningsintervjun*. Hungary: Elanders Kft.
- Niss, G. Hindgren, L. & Westin, M. (2010). *Vägledande samspel i förskolan* (2:a uppl.). Värnamo: Fälth & Hässler.
- Niss, G. & Söderström, A-K. (2006). *Små barn i förskolan*. Danmark: Narayana Press.
- Nordin-Hultman, E. (2008). *Pedagogiska miljöer och barns subjektskapande*. Stockholm: Liber AB.
- Pape, K. (2006). *Social kompetens i förskolan – att bygga broar mellan teorier och praktik*. Stockholm: Liber AB.
- Pramling Samuelsson, I. & Sheridan, S. (2008). *Lärandets grogrund*. Poland: Pozkal.
- Rahm, T. & Wall, G. (1989). *Föräldrasamtal i förskolan*. Stockholms socialförvaltning: Tryckgruppen AB.
- Richardson, G. (2008), Skollag. I B. Studentlitteratur, *Lärarens Handbok* (s. 77-185). Danmark: Narayana Press.

Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund; Studentlitteratur.

Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken – ett sociokulturellt perspektiv*. Smedjebacken: ScandBook.

Trost, J. (2001). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartementet. (1998). *Läroplan för förskolan: Lpfö 98*. Stockholm: Fritzes.

Bilaga A: Missiv till föräldrarna

Till föräldrar på X förskola

Vi är två studenter vid namn Helena och Malin som utbildar oss till lärare vid Göteborgs Universitet. Vi skriver nu den avslutande uppgiften inom lärarutbildningen som är vårt examensarbete och som ger oss vår lärarbehörighet. Studiens syfte är att synliggöra föräldrars erfarenheter av inskolning på en småbarnsavdelning vid en förskola i Västsverige. Vi vill i denna undersökning lyfta fram föräldrars tankar kring, och upplevelser av, att skola in sitt barn med syftet att få fram ett resultat som kan utgöra ett stöd för pedagogerna på den utvalda avdelningen vid planering och genomförande av inskolningsprocessen.

När den tid kommer då de yngre förskolebarnen ska skiljas från sina föräldrar startar en process som kan ge upphov till starka känslor. För att barnets första möte med förskolan ska bli så bra som möjligt finns inskolning att tillgå som är en introduktionstid in i verksamheten. De pedagoger som arbetar på förskolan har en plan eller en inskolningsstrategi för hur inskolningen ska genomföras. Enligt läroplan för förskola (Lpfö1998) skall alla som arbetar inom förskolan visa respekt för föräldrar och arbeta för att det utvecklas en förtroendefull relation. Vidare skall pedagoger arbeta för att både barn och föräldrar skall få en så bra introduktion i förskolan som möjligt.

För att kunna ta del av era tankar och erfarenheter under inskolningen önskar vi intervjuar er. Intervjun kommer att ta ca 45 minuter och vi kommer att använda oss utav bandupptagning vid intervjutillfället. Detta ger oss större möjlighet att i lugn och ro kunna bearbeta det som kommer fram under intervjun.

I enlighet med de etiska regler som gäller är deltagandet frivilligt och ni kan när som helst, tills arbetet är publicerat, välja att avbryta er medverkan. Ni kommer att vara anonyma och kan utifrån studien inte spåras. Materialet behandlas strikt konfidentiellt och kommer inte att finnas tillgängligt för annan bearbetning eller forskning. Ni kommer att få möjlighet att läsa den färdiga studien.

Tack på förhand!

Vill ni medverka eller har ytterligare frågor ber vi er att kontakta oss på nedanstående adresser:

Med vänliga hälsningar
Helena Ittner & Malin Königsson.

Bilaga B: Intervjuguide

Frågor till föräldrar:

Personliga (bakgrunds) frågor:

- Ålder?
- Erfarenheter gällande inskolning?
-

Frågor gällande inskolning i förskolan:

- Vad hade du/ni för tankar och känslor inför inskolningen?
- Vad har varit viktigast för dig/er under inskolningen?
- Hur har du/ni upplevt din/er delaktighet under inskolningen?
- Hur upplever du/ni att ert barn påverkades av inskolningen?
- Om du/ni skulle göra om inskolningen idag hur skulle den se ut då?

Följdfrågor:

Beroende på intervjutillfälle och hur de intervjuade svarar valde vi att använda oss utav utvecklande frågor så som:

- Kan du/ni utveckla det?
- Hur tänker du/ni då?
- Hur menar du/ni?
- Sammanfatta intervjun med några specifika nyckelord.

Det är som vi ser det svårt att i förhand förutse hur föräldrarna svarar så följd frågorna kommer att se olika ut beroende på den/de individer som medverkar.

Bilaga C: Utvärderingsblankett

Utvärdering av inskolning på den studerade avdelningen

- Tycker ni att längden på inskolningen varit bra?
Ev. ☐
kommentar.....
- Hur tycker ni att informationen om inskolningen har varit?
Ev. ☐
kommentar.....
- Har ni fått tillräcklig information om verksamheten?
Ev. ☐
kommentar.....
- Har ni fått ett bra bemötande?
Ev. ☐
kommentar.....
- Har ert barn fått ett bra bemötande?
Ev. ☐
kommentar.....
- Har ni några övriga synpunkter?
.....
.....
.....
Mitt barn går på avdelning.....

Fyll i enligt följande:

4 = Mycket nöjd

3 = Nöjd

2 = Mindre nöjd

1 = Missnöjd

Tack för din/er medverkan!

Bilaga D: Olika inskolningsstrategier

Inskolningsstrategier

I detta avsnitt skildras de olika inskolningsstrategier som är vanligast förekommande inom förskoleverksamheten. Dessa beskrivs utifrån de erfarenheter vi har. Det väsentligaste som händer under inskolningen är att föräldrar och barn skapar en relation med verksamma pedagogerna som arbetar på avdelningen. Sist i detta avsnitt beskrivs den studerade avdelningens inskolningsstrategi.

Gruppinskolning

Gruppinskolning är något som ofta används utav pedagogerna på förskolorna då det startas en ny avdelning eller då det är ny start på höstterminen. Den bidragande orsaken i detta kan ha att göra med att det ofta slutar många barn inför sommaren för att sedan antingen byta avdelning eller börja skolan men också för att det tillkommer flertalet nya barn på hösten. *Fördelen* med att skola in en helgrupp är att individerna själva kan "välja" den pedagog som den "fattar tycke för". Samtidigt får föräldrarna som skolar in sina barn möjlighet att lära känna varandra och kan även stötta varandra i olika situationer. *Nackdelen* kan vara att föräldrarna tycker att deras barn kommer bort i mängden och att det inte läggs tillräckligt med fokus på just deras barn.

Individanpassad inskolning

Under denna strategi ägnar sig pedagogerna åt endast *ett* nytt barn. Som de på bästa möjliga sätt individanpassar så att barnet får en så bra introduktion in i förskoleverksamheten som möjligt. Här råder det delade meningar, då det är vanligt att barnet har en inskolningspedagog dvs. endast en pedagog har all kontakt med barnet. Detta kan tolkas både positivt och negativt. *Fördelen* är att barnet skapar ett band med pedagogen som är stark. Inskolningspedagogen har full fokus på barnet som skall introduceras i verksamheten och barngruppen medan resterande pedagoger introducerar föräldrar i verksamheten. *Nackdelen* är att det kan bli svårt om inskolningspedagogen blir sjuk och kontakten inte är lika god med alla pedagogerna.

Tredagarsinskolning

Barnet är tillsammans med sina föräldrar under tre dagar. Under denna inskolningsstrategi startar dagen klockan åtta på morgonen och avslutas klockan fyra på eftermiddagen. *Fördelen* är att föräldrarna får en inblick i hur verksamheten fungerar och vad som händer under hela dagen. De är delaktiga i allt som händer under dessa dagar, från bland annat matsituationer, utevistelse, samling och vila. Skall barnet sova är det föräldrarna som lägger sitt barn. *Nackdelen* är att längden på inskolningen kan vara för kort för att hinna skapa en förtroendefull relation mellan föräldrar, barn och pedagoger.

Inskolningsstrategin på den verksamma avdelningen ser idag ut som följer:

Föräldrarna skulle under två veckor vistas på förskolan tillsammans med sina barn. De första dagarna var föräldrarna och barnen endast med ett par timmar men tiden ökade successivt ju längre inskolningen fortskred. Efter en vecka skulle föräldrarna dra sig undan och lämna barnet ensamt med förskolans pedagoger. Som längst var föräldrarna och barnen på förskolan från frukost till efter lunch. Vila skulle barnet göra hemma.